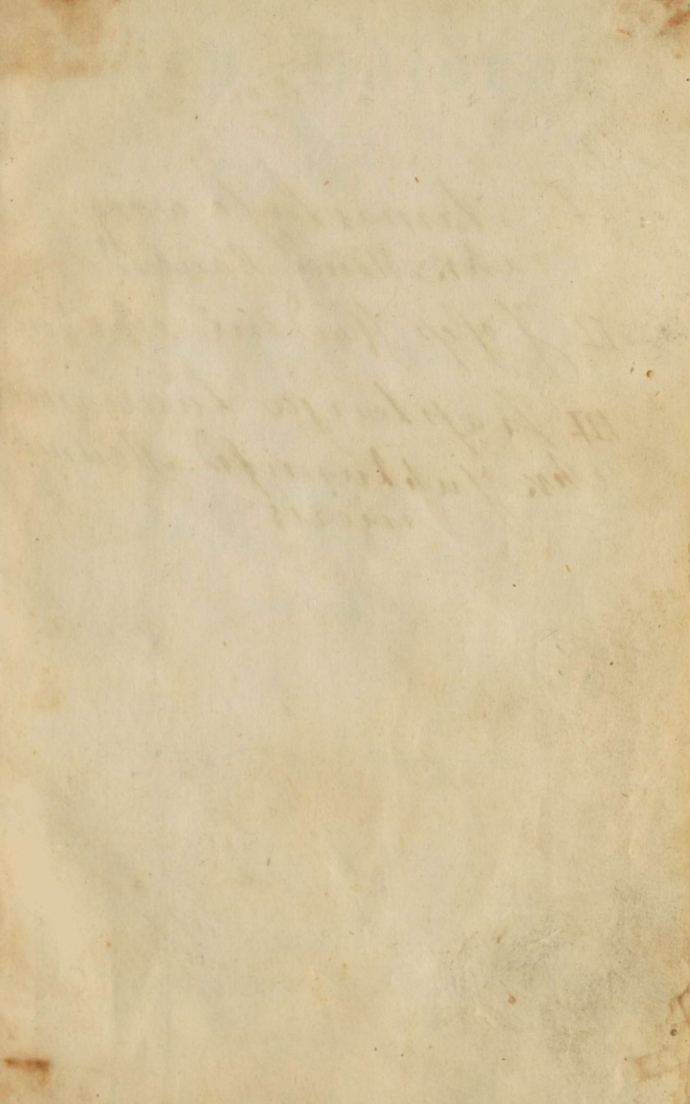

New York

ADP

I Armastuse wõig
chr. Mõned laulud

II Jofep Hardeni elokäsi;

III Kapteni ja Tüürimees
chr. Juhkumised. Mailma
meris.

70028
Josep Haideni

ellokäik.

üks illus int,

firjotud

A. Jacobsonist.

Teine trüf.

WIRTSCHAFTLICHE

Tartus.

Trüffitud B. Gläseri kulloga.

—
1872.

Дозволено цензурою. — Рига 22. Апрелья 1871 г.

Johann Kerem

ARHIIVKOGU

N 29 2

Tartu Ülikooli
Raamatukogu

219106

Druck von W. Gläßer. — Dorpat, 1872.

Josep Haiden on sündinud 31. Martsil 1732
Morau küllas, Ungri- ja Östreikima raja peal.
Temma issa, Brants Haiden, olli selle külla
tallorahwa rattasep. —

Omma nore lapse põlwes olli Josepi him-
mo metfas jooksta, seal mahha istuda ja laulo
salmisid wälja möttelda. Kui laulosalm wal-
mis olli, siis katsus temma ka üht wiisi senna
jure ommast peast omma elleda healega laulda;
kui üks wiis mele pärrast polnud, siis teggi tem-
ma weel ühhe teise ehk kolmandama, ja piddas
wimati sedda parremat omma salmile jädawaks
wiisiks.

Ühhel öhtul olli temma õige rõmus, sest tem-
ma töö olli korda läinud. Sedda salmi mis tem-
ma sel päwal olli teinud — kelle jure ta ka
üht illusat wiisi leidnud — olli temma käest
külla-karjane monne koppika eest ärra ostnud.

Karjane olli Josepiti kuulnud sedda uut laulometsas laulwad:

Siin haljas metsas olla,
Ja jõe kaldadel;
On kohhad, kust woib tulla —
Mul römüs laulo meel.

Et se laulosalm wägga karjase mele järrel olli, laskis temma Josepiti tedda nenda kaua ennesele ette laulda, künni temma sedda järrele laulda moistis.

Josep, kui temma sedda hiilgawad rahha ommas pihhus watas, mis ta karjase käest õpetusse palgaks sanud, ütles: se on kerge rahha tenimine; römo ollen selle mõtlemisje ja laulmisje jures tundnud, ja nüüd saan weel rahha pealegi. Kui ommeti iggapääw nenda tulleks. —

Ommas römüs unnustas temma õhto sögi jures palwet tehha, ja tahtis kohhe lusikad roawaagnasse pista. Agga kui issa terraste temma peale watas, ja ütles: Kas sinna ei tahha enne palwet tehha? läks Josep keige palge ülle punnaseks, sest temma emma olli tedda fristlikkult kaswatanud, ja mitmed sögi ja mu palwe salmid pähha õppetanud.

Pärrast õhto söki ütles wanna Brants omma poia Josepile: Allata mulle se kannel seia, homme on Haimburgis laat (Haimburg on üks

linn Donau jõe ääres), ja seal peame ka midagi omma mängu ja lauloga tenima, kui meie tulles näddalal omma ello-üllespidamist tahhame jada. (Sest temma ammetitö ei tonud mitte nenda paljo sisse, et omma iggapäwast leiba se läbbi täitsa olleks jada woinud.) Omma naise wasto ütles Brants: Katsu sinna ka need ued laulud, mis meie suggulanne meile linna tõi, hästi kasa laulda, sest linna rahwas, ütles temma, polle mitte keigega rahhul, nenda kui meie tallopoiad siin. Kui siin agga taktis käib, siis on keik hea, agga seal tahtwad ka, et keik öige korra järrel saaks tehtud.

Uisa, Brantsu naene, laulis need ued laulud elleda illusa healega, ja Josef istus omma emma jalge jures maas ja watis üksikümmen emma su peale tähhelepannemisega, kui olleks ta temma ulede pealt sanno ärra noppida tahtnud. Ühhe laulo jures ütles temma: se on illus; teise laulo kohta jälle: se on kui kergemelelinne. Issa ja emma immestellesid, et se piisokenne pois ikka öieti olli oskand üttelda; sest need laulud, mis temma mele wasto ollid, polnud ka wannematte mele pärrast.

Tahhaks minna ommeti teada, kust sinna sedda tarkust ollid korjanud, Josef, ütles issa,

sest sinna rägid nenda, kui moistaks sinna sest asjast ka middagi.

Moistan ka, issa, vastas se kahheksa aastane pois. Woin jo issegi laulud tehha. Issa ja emma naersid; agga Josef ei lastnud ennast mitte effitada, waid laulis röömsaste omma salmi, mis ta tänna õhto karjasele olli õppetanud.

Kas ei olle teie mele järrel? küsis temma, kui ta walmis olli. Meie Karja-Hansule olli se wägga mele järrel, nenda et temma mulle selle õppetusse eest 1 kreitser (pea 1½ kop. h.) kinkis.

Kust ja olled sedda sanud? küsis issa.

Isseenese seest, vastas Josef. Se on mulle nenda meeloe tulnud, kui minna seal mäekingo al maas olin.

Olled üks tark pois! ütles issa ja fillitas poisi prunid juuksed. Sinno sees on ehk weel üks õige mosekant ärra peidetud — Se laul on kül minno mele järrel, agga kahhetsen ennegi, et sind ühhe õige mosekandi jure õppusele ei woi panna. Siiski, kui Summala tahtmine on, woib se kül ka sündida, ehk minna praego hinge eest ei tea, kuidas? —

Siis olled sinna ommeti minnoga rahhul, issa? küsis Josef.

Ja muidogi, ollen kül rahhul!

No, siis tahhaks mulle ka mele järrele tehha?

Minna pallun sepärrast wägga.

Ütle siis! kostis isja.

Minna tahhaks ka homme, kui teie linna mängima lähhate, kasa minna ja nähha sada, kui röömsaste se asfi seal lähhab! Minna pallun wägga isja, wötta mind kasa. Minna tahhan hea laps olla ja weel paljo laulufid tehha, mis sinno melest armsad on.

Kui emmal ühtegi selle wasto polle, siis woid minno pärrast kasa tulla, ütles isja.

Agga kaugel on, Jofep! Täitsa kolm penni-koormat pead sinna kasa jooksuma. —

Mis se teeb? hüdis pois röömsaste, ja lafutas käsfi. Eks minna olle päwad otsa met-
sas jooksnud ja mitte ärra wässiinud.

No, armas emma, kas minna tohjin kasa minna? —

Kes olleks kül sesugguse palluja lapsesele midagi keelda woinud, isseärranis emmasüdda. Sepärrast ütles temma emma temma wasto: Ja, Jofep, woid kül kasa tulla, kui ikka hea laps lubbad olla, ja ühtegi koerust ei te, kuidas sinno wiis monni lord on.

Jofep langes nüüd isja ja emma kaela ümber ja olli täis rõmo; sest temma olli jo paljo

teiste küllapoiuste käest linna ellust kuulnud, aga isse weel mitte näinud. Temma waim olinenda ärkas, et temma, weel kaua aega, kui teised jo keif maggasid, ei sanud uinuda. Hommiko olli jälle koiduga se esfimenne üllewel, kes ka teifi omma elleda laulo healega ülles ärratas. Omma ärraminneki jures lubbas omma söösara Elsele ka kingitust kasa tua.

Kui nüüd Josep omma wannemattega Hamburgi linna wärrawast sisse tulli, ja sedda hulka rahwast näggi, mis üksteisest ostmisse ja mümisse pärrast läbbi käisid, ja paljud wägga uhkes riettes; olli se temmal kül imme wadata. Siin podide ees kirjud rätid, seal sapad, seal pibud, seal paljo immelikkult puust wälja niifertud mängoriistad. Need asjad tõmmasiwad lapse filmi nenda enneste peale, et temma ikka rahwa sekka tahtis ärra ekfida, kui temma emma tedda kue kaelussest polleks finni piddanud.

Nüüd tullid nemmad ühhe sure häärpärimaiasse, kuhho woerad omaiaks ja sömisses tullewad.

Wanna Wrants Haiden sai häärpäriperremehhest sure römoga terwitud, sest temma teadis kül, kus Wrants Haiden mängimas, siina ka rahwas ennast kogguwad. Sepärrast murretses ta ka kohhe omnia mängiattele head sö-

ki laua peale. Wanna isfale sai kannuga jodawat wina, ja poisile pima jogiks ette pantud. (Seal maal juakse kergemat jodawad wina ölle asjemel.)

Lõune eel koggusid palju woerid häärbäri, ja wanna Wrants hakkas ennast — üllemisje tuppä woerastele sögi laua jures — mängimisse korda seadma.

Pisfuke Josef läks wähhä aeaks oue rahwast watama, ja kui temma tükki aega häärbäri treppi peal seisis, söitis üks uhke, sinnisest wärwist hiilgam, töld ukse ette. Kui pois sähhardust uhket söitu näggi, kus nelli posthobust ees olli, mötles temma ommas meles, se on wist kunninga töld Wini linnast. Ugga kui toapois töllaukse lahti teggi, näggi Josef ennegi üht pisfokest, omma surust, tüttarlapse wälja töstetawad, kelle peale temma filmad kui naelutud jäid, ja ei pannudki tähhele, et tagga järrel weel üks uhke praua töllast wälja astus.

Se pisfokenne preili jooksis sure kirussega treppi möda ülles, ja Josef temma järrel, kes nähha tahtis sada, kuhho se preili lähhäb. — Ettewatamatta jooksmissegä libbistasid selle preili jallad treppiasime pealt mahha, ja olleks se läbbi omma palgele raskestes haiget sanud, kui mitte Josef kui wälk temma jure ei olleks kar-

ganud, ja tedda sest saddamisest hõlmadega pollets hoida sanud; kui ta siis weel ütles: Wata ommeti omma ette, egga se hea polle, kiwwi wasto omma ninna ärra lüa, kas sinna sedda weel ei tea?

Se pissokenne tüttarlaps olli sest ehmatusest walgets näost läinud, agga kui ta sest toibus, siis naeris temma Josepi wasto ja ütles: Tännan sind pois, tean kül, et se wallus on kui legi ninna peale kuffub. Se on hea, et sinna minno liggi ollid! Mis on sinno nimmi pois?

Kui Josep parrajaste wastata tahtis, tulli se praua treppi möda ülles, ja teggi wägga wihhast näggo, kui temma Josepit omma tütreaga näggi kõnnelewad; sest Josep olli jutwe aeal paljo jallu, ja temma wammusse peal olli ka jo monni paik ommast emmast ömmeldud.

Se wihhane wataminne sest uhkest prauast panni Josepit kõrwale puggema, ja omma tütre wasto ütles temma: Marie, kui mitto lord ollen minna sind keelnud, et sinna ennast sefugguse sandirahwaga ei pea seggama! Tulle kohhe minno järrele!

Marie watas halleda filmaga omma aitaja peale, mis ka Josep tähhele panni, agga pididi omma wannema sanna kuulma, ja lahkuma.

Jossep läks omma wannematte jure üllemise tuppa, kus need mängsid ja laulsid, ja istus waisel wifil nurgas ja mötles selle peale, mis olli juhtunud, kurni tedda temma isja sealt kui unnest ülles ärratas, kui ta temmale kõrwa sisse hüdis: Pois! kas sinna keskpäwäl tahhad maggada? Wotta taldrif ja korja meie waewa palka, agga wata ette, et sinna ühtegi ärra ei kauta. Te rutto!

Jossep wöttis taldrifo ja käis sögilaudade ümber woeraste jures. Kuhho ta tulli, seal kukkus ta ikka pissemid ja suremid hõbbetükkisid temma taldrifo peale. Monnigi näppistas temma röömsa palge sisse armastusse pärrast. Kui temma selle töga walmis olli, wiis ta sedda hulka rahha isja kätte.

Wanna Brants watas röömsaste omma naise peale, ja ütles: head innimesed! nüüd ei olle meil monnel aial pudust karta. (Rahha olli ülle kümne rub. h.) Nüüd tahhame neile weel tänno pärrast paar keige illusambi tükka laulda ja mängida.

Josepil, kellel nüüd ühtegi tehha polnud, läks jälle alla öue. So emalt kulis temma walju naermist ja nutto healt. Jossep läks sinna liggemalle ja näggi seddasamma pissokest preilit nutwad, kedda temma jo tänna treppi

peale saddamisest laitsnud, ja üht suurt 'poissi naerwad. Jofep sai selle sure ulitsapoisi peale lapse kombel wihhaseks, ja ütles: Kas sinna lähhad häbbematta pois eest ärra, ja lassed sedda tüttarlast minna, ehk ja tahhad minno rusfikat maitsta. Lasse tedda minna. Se agga naeris Jofepile wasto, ja ütles: oh sinna piisokenne narr, kui ja löka tahhad, siis tulle mulle liggi! Jofep polnud selle poolt ka laisk waid kargas kui ku? teisele selga (sest ta olli ommas koddus jo mitto korda kulla poistega sarja tulutanud). Kui ta temmale monda mälestusse-kiwvi omma rusfikaga näggemisse fisisse olli pandnud ja tedda rapputanud, siis pöris se weddelik ennast Jofepi pole, agga ta eefis ommas möttes. Jofep olli kui kass karme keigipiddi. Enne kui se pitk ennese ette wadata moistis, olli ta pitkali maas ja Jofep kui piisokenne fik omma sarwedega temma seljas. Kunni se weddelik wimati jooksu sai. Marie naeris nüüd sure healega ja wöttis Jofepit kui omma wenda ümber.

Nüüd küsis Jofep, kuidas se tulnud, et se pois tedda tohtind wintsutama hakkata?

Wata, ütles Marie temmale, minno emma läks maggama, ja minna tahtsin sind üllesotfida, et minna sind weel üksford tännada olleks

woinud, ja küsisin selle poisi käest sinno järrele, agga temma ütles, et minna temmale se kuld sõrmus piddin andma, siis lubbas temma mind sinno jure wia. Kui minna nüüd ennast ümber pöörsin ja ärra tahtsin minna, siis astus temma minno ette ja tahtis sedda sõrmust wäggisi ennesele sada.

Agga ütle mulle ka nüüd, ütles se preili, mis sinno nimmi on, sest sinna olled mind jo laks korda aitnud, ja minna tahhan se peale möttelda, kui minna siit ärra ollen. Ärra unusta ka sinna mind, pois, mitte ärra.

Josep on minno nimmi, ja minno isä on Wrants Haiden Korau küllast, ütles pois, kas woid sedda meles piddada? Kül ilka — Josep Haiden on sinno nimmi — õige kenna nimmi.

Ja, kenna kül, ütles Josep naeratades. Agga nüüd ütle ka minnole, mis sinno nimmi on? O, mind kutsutakse Marie, ja minno isä nimmi on krahw Martinets. Meie ellame ühhes wägga illusas maias Wini linnas. Agga kes on sinno isä?

Ennegi üks waene rattasep, ja mängib kannelt, ütles Josep.

Marie! Marie! hellises üks heal üllewelt, et Marie ärra ehmatas.

Se on minno emma, ütles temma tassa

Josepi wasto. Nüüd pean minna minnema, Summal hoitko sind armas pois, ja siin wotta se sõrmus ennesele mälestusseks. —

Nüüd hüdis emma heal ueste: Marie!
Marie!

Mollemad lapsed wõtsid üks teise kaela ümber kinni, ja Josep nuttis römo pärrast.

Marie ruttus treppi möda ülles, ja Josep jäi sedda kallist sõrmust watama, kelle sees üks punnane kirowi olli, ja ütles: se on üks hea laps, kinkis mulle ühhe kuld sõrmusse.

Lühikesse aea järrel panti ued hobhused selle uhke tõlla ette, ja emma ja tüttar astusid sisse ja sõitsid Wini.

Josep olli norrusse jänud, et ta sest heateggiast ärra lahkus; temma olleks hea melega Wini kasa läinud. Temma wannemad ei teadnud ühtegi sest, mis poisile olli juhtunud. Kui nad temma käest küsisid, mis temmal wigga on? wastas temma ei ühtegi! ja muud ei sanud temmast wälja.

Dhtul sai jälle keik ellawaks häärbäris.

Rahwas koggus ennast seia tantsimisjeks kofko.

Kui nüüd pois tantfiad tähhele panni, kuida nad ennast seal uhke riettega kerutasid, ja need illusad tantso-mängotükid, mis issa kandlest

hellisefid, unustas temma keif omma ennist luggu ärra ja sai röömsaks.

Lühikesse aea järrel tulli poisil himmo peale kasa mängida — otse kui temma koddus isäa kõrwal sagedaste teinud, kui isäa ufi tükka öppis. — Temma läks alla oue ja tõi omma wioli ülles, mis muud ep olnud, kui üks kitsas laua tük; ja wibbo muud, kui üks keppikenne, mis ta ouest otfinud. Selle wioli peal lastis temma omma wibboga nenda kennaste tahtis kasa, et keppi ots agga wälkudes ülles ja alla käis, et öige lust olli wadata. Pois arwas ommas meles illusad healed ette tua, mis agga teised ei kuulnud, kui temma isäe ommas waimus.

Istus ka seal, kui teised tantfifid, üks wanalik mees, lahke sõbralikko palgega, omma lauakesse jures, kus temma aeg aealt ommast kannust jodawad wina maitfis; ta watas pea tantfiatte, pea wanna Brants Haideni peale, kes süddiste omma kannelt löi.

Roggematta langes temma film ka poisikesse peale, ja rapputas immestellemisjes pead, kui temma sedda uut wiisi wiolit ja wibbo tähhele panni? Watis siis jälle pea siina pea tänna, agga ikka jälle ka selle lähharapea poisikesse peale.

Kui tantsiminne möda olli, toufis se wanalik mees ülles ja läks meister Haideni jure temmale head öhtud sowima.

Kas se on teie poeg, se piisofenne sinnise filmadega — se kähharpea? lissas temma weel jure.

Ta muidogi, koolmeister, wastas Wrants ja kummardas peaga.

Agga meister Haiden, se ei olle mitte öige, et teie sedda poisfi ollete seia tantsu jure kasa tonud. Temma on weel noor ja saab fiin monda kuulda, mis ta ei peaks teadma.

On kül öige, ütles Wrants. Se on se essimenne kord ja peab wiimses jäma. Agga pois pallus wägga, ja kes woiß ka sekord temma palwet kuulmatta jätta seia tua, sest temma teggi ühhe illusa salmi.

Teggi? laulis, tahtsida teie üttelda, Haiden!

Ei, koolmeister, just teggi, tahhan minna üttelda. Wolle suggugi üks tõlp, se pois! Koolmeister watas poisfi peale röömsaste ja ütles: — ennast issa pole pöördes — Ja, ja, mötlesin kül issienneses, kui selle wioliga tedda nenda süddiste näggin woitlewad, et temma sees head saab leida ollema, issa Haiden.

Woiks kül olla, koolmeister. Agga Josef, —

finna peaksid ommeti selle herrale omma laul ette laulma.

Josep ei lastnud ennast kaua palluda, jest temma polnud arg. Laulis kohhe esimesse wiisiga siis teise- ja wimaks, temma, arwamisse järrel selle parrema, kolmandama wiisiga omma salmi ette.

Koolmeister teggi sured filmad, ja niikutas rahholiselt peaga, küsides: Sa sedda olled finna üksi Josep teinud?

Muidogi, wastas pois, kes olleks mind weel aitnud?

No, minna arwan, ehk olleks siit ehk sealt ka kuulnud, agga ussun jünd siiski, kui finna ütled, et asfi teisite on, wastas koolmeister Wrang. Mis sa arwad pois, olleks sul kül himmo rohkem oppida? Kül, kui se rahha ei maksaks, ütles Josep. Küsige minno isfalt, se saab teile otsust andma.

Sm, meister Haiden, teie poeg on minno mele järrel, minna wöttaksin tedda koggoniste omma maia; tahhan tedda korra pärrast oppetada mängimisses, rehkendamisses kirjotusses ja muis asjades, mis temmale tarwis saab olema. Se ei pea teile ühte tenga maksma, ja Josepil saab hea ello minno jures ollema. Woib aasta pärrast, kui temma ussinaste on oppinud,

ehk Wini linna sada, kuhho terrase lomuga, et moistlikkud poisid woetaks. Sest selle poisi sees saab head ollema.

Mis sinna ütled Josef? küskis isä.

Josepi südda olli rõõmsaks sanud, kui temma Wini st räkima kulis, sest temma mele tulli Marie, ja ütles: ah, isä; se olleks minno ön, mötlen minna, kui se kolihärä mind ennese jure wöttaks. Diete kärke tahhaks minna olla, ja mitte temmale häbbi tehha.

Homme, aus koolmeister, tahhame selle asja ülle räkida, kui se teie mele järrel on, ütles isä Haiden. Sest nüüd pean minna jälle mängima hakkama, selle et seal mitmed minno peale watawad ja otawad, et minna jälle mängiks.

See kül, homme siis, ütles koolmeister. Minna tullen teie jure, isä Haiden, ja kui teie mulle omma poega tahhate anda, wöttan minna tedda siis kohhe ennesega kasa. Möttelge järgi. — Head ööd!

Koolmeister läks — kui temma weel monned lahked sannad Josepile olli räkunud — ärra, ja Josef istus jälle waggusi omma nurka, wöttis omma sörmust wälja, mis temma tänna Marie käest sanud, ja ütles isseennesele: Wata sörmus, kui illus se on. — Sinna olled

kuulnud, mis minnuft peab sama? Üks õige mosekant, kes wiolid, wloti, klarnetit ja passii woib mängida; ja laulmist õieti ärra õppida, et üks õige mees minnuft saab. Kui meie siis Wini tullemet, sinna ja minna, siis saab Marie ennast rõmustama, otse kui minna ennast nüüd jo rõmustan. Nenda mõtles Jofep, kunni temma omma wannemattega koddo piddi minnema.

Teisel päwal — kui Jofep omma wässi must weel õieti es olle wälja magganudki — tulli koolmeister Wranck Haimburgist Morausse, kus temma süddamelikult wasto woetud sai.

Wanna Haidenist ja temma naesest olli jo kindlaste ette woetud, poissi koolmeistri jure anda, ja tännasid Jummalat, et nende lotusele sai üks lahti tehtud. Üksi Jofepi õel Elsel olli kahjo ommast wennast lahhutud sada; agga olli ka keigega rahhul, mis wannemat teggid.

Issa kutsus omma peaga kõrwale rohhoaeda, ja maenitses seal tedda, et temma allati ja keigis kohhas sannakulelik keigide, isseärranis omma koolmeistri wasto piddi ollema, ja ütles: „Karda Jummalat ja armasta omma liggimest.“ Kui sinnul jummalakartus süddames on, siis ei te sinna ühtegi omma süddameteadmisse wasto; ja kui sinna omma

liggimest armastad, siis ei sowi egga te sinna kellegile kurja. Sest nenda kuidagi metsa helliseb, kostab sealt ka wasto; nenda on ka, kes omma liggimest ei armasta, se ärgo ootko ka temma käest armastust. Kas sa moistad Jofep?

Ja, isä, minna tahhan waewa nähha, et sinno õppetust woin piddada, ütles pois. Egga se mul nenda raske polle, se on jo minno kasso, siis saan minna Wini.

No, olle siis rahhul, Jofep, ütles isä, ja läks poisiga tuppa taggasi. Selle aia sees olli jo perenaene sögilauda katnud. Kui nüüd keik sönud ollid, siis langes Jofep omma wannematte ja õe kaela ümber, andis neile suud, ja läks wannematte õnnistusfega nuttes uksest wälja. Koolmeister sõitis õigepitka järrele ja leidis Jofepit seal mäkingo al maas ollewad, kus temma weel pari päwa eest salmid mõtles ja laulud senna jure teggi. Temma südda sai halledaks sest armsast kohast lahkuda, kus temma omma melewalla järrel jooksis, kuidagi ta tahtis, ja nüüd linnas hommikust õhtuni piddi õppima, et ükskord Wini saaks. Koolmeister andis temmale head troosti.

Tulle ennegi, ütles ta temmale. Sinnul peab hea ello minno jures ollema, ja saa isse rõmo ommast õppimisest tundma. Agga üht

asja ütlen minna sulle: Minnul on üks maja-
pidaja, üks wannalik naesterahwas; keiges tal-
litusfes kärme, agga monnikord immelinne. —

Sinna pead temma waljo ollemist ärra harri-
nema; sest temma ei mötle saggedaste nenda
pahhaste, kuidas asfi näitab ollewad. Kui tem-
ma middagi tahhab, siis te sedda, armas Jofep,
egga temma pahha sinno käest ei sa nõudma.
Peaks agga sulle liga sündima; siis ütle mulle,
kül minna siis asja korda seadan. Siis on
sel wannal Benol (se on minno majapidaja
nimmi) üks pceg, sellega pead ka katsuma rah-
ho sees ellada, ehk temma kül ühhelegi head ei
te. Minna ollen sedda poisfi ennegi temma
emma pärrast omma maia wötnud, ja temmale
ka mängimist õppetanud, agga sest poisist ei sa
ilmas ühtegi. Siiski ei woi minna tedda är-
ra lasta, muido peaks ka temma emma ulitsa
peale minnema. Saab kül sulle se Peter(nen-
da on temma nimmi) monda pahhandust teg-
gema, agga karta sinna ei prugi tedda; kui as-
fi pahhaste lähhab, siis kaeba mulle, ja minna
tahhan siis omma maiaõigust pruvida. Agga
se olleks mul hea, kui sinna rahho sees woiksid
selle Petriga ellada.

Kül saab minnema, härra, wastas Jofep.
Minna tahhan teiki armastada ja ka Petri

wasto sõbralik olla. Sest isä ütles mulle, kuidas metsa helliseb, nenda ka metsast, wastod kos tab.

Lodan ka, sinna rõmus pois, ütles koolmeister. Koolmeister õppis jo tee peal omma uut kolilast tundma, et temma õigwalisse süddamega olli; panni ka temma kõnnetest tähhele, et temmast ükford üks õige mängomees pididi sama, sest temma räkis otse kui kahheksateistkümmne aastane; agga olli ennegi kahheksa aastat wana. Nenda said nemmad koolmeisteri maia jure. Koolmeister hüidis Leno järrele, agga Lenot polnud kuskil pool.

Wimaks tuli se wanna Leno lastast mahha, agga hirmsa wihhase palgega, et Josefil öiete kartus peale tuli: „Minna wanna innimenne“, ütles Leno, „polle siin weel kül waewatud, stis ei anta mulle aegopi rtdesse panna; woinud teie ka piisut ota koolmeister, mötlen minna“.

No wanna Leno, ärra olle nenda kurri, ütles koolmeister õige tasjaste, sest minnul olli selle poisi pärrast enam firro; to temmale üks klaas pima. Se on se Josef, kes meie jures mouni aasta jaab ellama; et teie ennast heasti ükssteisega leppite, Leno!

Se pudub weel, sesugguse poisile pima hoida, jörisses Leno; ehk olle wet kül, kui temma

jannus on! Teil on oige palju rahha, igga pääw pimajogi peale wälja panda. Hea kül, üks klaas wet emmand, ütles Jofep sõbralikult. Minna ei tahha teile waewa tehha, olge ennegi minno waese poisi wasto head!

Veno watas wilto poisi peale, ja kui ta temma röömsad palged näggi, talbus temma südda kül pissut, agga piim jäi siiski tomata.

Jofep mõtles, kül on siin raske issa sanna täita, kuidas woin minna sedda armastada, kes miind wihtab. Läks siis köki, ja wöttis wet astjast tobiga, ja lustutas omma janno.

Agga kohhe pididi Jofep ühhe weidrama lomaga kolko sama. Üks tulli jookstes tuppa, wiskas ukse kinni, et teik seinad pörrusid.

Se on Peter, ütles koolmeister. Katsu et sinna temmaga sõbraks saad!

Kohhe olli ka Peter toas, terwe waks kõrgem kui Jofep, ja ütles: Terre! wiskas omma mütji klawveri peale; ja watas siis torredaste Jofepi filmi.

Olled sinna se pois, kes meie jures saab ellama?

Jofep ei sanud ehmatussest nenda kohhe wastust anda. Ja, minna ollen se, ütles temma wimatä.

Minna tahhan sind siis öiete wadata, ütles

Peter, tulle seia — agga wata, ma peaks find jo tundma, find! oi sinna, sinna olled se, kes mind eile — oho, ota pissut, sedda ma tahhan sulle mele tulletada, sinna räbball! ota, hopa pead kül sama, et sinna ka tead, kes Peter on! Müüd sa tulle mulle parrajaste kätte.

Se saab mul kül halvaste siin maias minnema! ütles Josef isseennesele, ja olli jo pea suur himmo ümber pöördä, ja koddu jooksta.

Agga koolmeister, kes Petri jutto ülle wihhaseks sai, ütles temmale: kule sinna, minna palluñ find, et sinna Josepiti rahhule jättad, temma on üks hea pois, et temma finnuft ühtegi pahhandust ei saaks.

Se üks hea pois? küssendas Peter. Kelm on temma. Minna tunnen tedda; woiks temmast üht jutto räkida, sest weddelikkust!

Josep astus temmale üks sam liggemale, ja ütles: Kule sinna, arwad sinna mind?

Ja, just find! Te weel, et sinna ühtegi ei teakski, küssendas Peter. Mis sa eile teggid? Sedda peab koolmeister teadma, et temma find tundma öppib, mis suggu sinna olled. Kuulge koolmeister! Eile tullen minna sure häärbäri jure ja kulen üht lapse küssendawad, jooksen sinna ja näen sedda weddelikko, et temma sedda lapse juuksid pididi kinni hoiab, kui tahtsin

tedda lahhutada, siis kargas kui kass mulle kaela ja kiskus mind äkkiste mahha, otse kui ei teaks ta sest ühtegi.

Illus luggu! ütles koolmeister. Dns' agga ka öige, Peter?

Peakside mind kohhe löma, kui minna wallet ollen räninud, ütles Peter, ja pöris ommad filmad taewa pole, et selle läbbi öige waggadusse näggo ülles näidata woiks.

On agga siiski walle! ütles Josef, ja räkis asja koolmeistrile, kuidas meiegi jo sedda teame.

Peter läks Josepi töe jutto ülle rohhelissels filmist ja olleks Josepit lönud, kui koolmeister mitte polleks wahhele astunud ja tedda sest keel- nud. Koolmeister ütles: kule Peter! Sinna olled walletanud, sedda näitwad sinno filmad jo wälja, ja Josef on töt räninud. Sepärrast leppige üksteisega ärra ja andke kät teine teisele, et ühtegi eddespidi sest asjast ennam ei pea ette tulles; agga ei kule sinna Peter sedda, siis pead ka sarrapu-latwa maitsema.

Josep olli kohhe walmis omma kät leppitussels pakkuma, agga Peter teggi sedda siis, kui temma näggi, et sest ei pease ja ütles Josepile tasssa kõrwa jures: Dot sinna räbbalkoer! kül ja pead tunda sama, kes Peter on.

Töeste olli ka sel wafsel Josepil siin maias

Petri kurjusse ja karmwalusse läbbi paljo kannatada, nenda ka temma emmast Venust; agga Summala film walwas Josepi ülle, et üksti kurjus temmale suurt kahjo ei sanud tehha. Temma hoidis ennast ikka selle salmi külge: „Kurja ei pea kurjaga maksma,“ ja õppis pääw otsa, et temma pea suitses. Koolmeistril olli sest suur rõöm. Temma mängis wioli, klarnetti ja wille pilli peal, et lust olli kuulda. Seal jures õppis temma luggema, kirjutama, rehkendama ja wähhä laddina keelt. Mis ennam temma koolmeistrist kidetud sai, sedda ennam olli temmal Peetrist ja temma emmast kannatada.

Wimati lõppis Josepi kannatus ommeti ühhe juhtumisse läbbi ärra. So üks aasta olli — sest aeast, kui temma omma issamaiast wäljatunud — möda läinud, kui ühhel suisel pallawal päwal Josep omma koolmeistri käest lubba pallus, ühte tiki suplema miinna, mis paar wersta Haimburgi linnast, ühhe metsa sees, olli.

Kui koolmeister tedda uppumisse cest sai maenitsenud, andis ta temmale lubba minna. Sure rõmoga, et temma nüüd paar tundi ükfi wois olla, jooksis Josep metsa pole. Ujumisfega olli temma pea walmis, agga koddominneki

peale ei mõtle temma ommeti pea; waid istus ühhe halja pu alla pehme sammelde peale mahha, ja watas sealt läbbi okste taewa pole ülles. Temma mõtted läksid omma sündimisse kōhha peale, omma wainematte ja õe peale, et temmale wessi filmi tulli; teggi agga ennast jälle rõõmsaks, mõtles teiste asjade peale, kus siis ka temmale meelde tulli, mis eest temma kodus karjase käest hiinda sanud, ja hakkas esleda healega laulma:

Sün haljas metsas olla
Ja jõe kaldadel;
On kōhhad, kust woib tulla —
Mul rõmus laulo meel.

Ta, ja, se on ka minno rõõm, kedda Beno egga Peter ei woi ärra rikkuda! ütles temma õige waljuste, ja muud weel, mis temmale ennegi meelde tulli: Siis kulas temma tük aega linnude laulmist ja laskis ommal mõttedel läbbi pea kãia, kummi ka temma mõtte Marie peale langes. Kui üks päikesse küür ärratas se tedda rõmule, et ta kōhhe omma wammust ja särki lahti teggi ja üht sissemässiitud asja, mis nōri-ga kaelas rippus, lahti peastma hakkas. Kui se asfi wäljas olli, paistis temma päikesse kães, ja se olli — temma sõrmus, mis temma aasta eest piisokesse Marie käest sanud. Sure him-

moga watas ta tedda, ja mötles Wini ning omma tulles ello peale. —

Äkkiste hakkas temma agga küssendama, sest taggast künitas üks omma kät sõrmusse järrele, kiskis sedda Jofepi käest keige nõruga ärra ja jooksis irwitades metsa. Enne kui Jofep ommast ehmatusest toibus, olli jo kelm kaugele kargand, et ta tedda ei woinud kätte sada; agga tundis tedda temma sinnisest jalkist, ja sest surest august, mis ta parrema käisse kõwwerduses olli, kui ka temma irwitamisse healest lohhe ärra, et se Peter olli.

Jofep nuttis wiha pärrast, et temma warandus, mis ta omma süddame peal kandnud, ärra woeti, ja kes teab, kas ennam ial nähha saab. Kui temma nüüd jo kül olli nutnud ja kaebanud isseennesele omma õnnetust, siis kiiwatas temma ommad filmad omma jämmeda rättega ärra; wöttis ommast taskust käänpesnoa wälja, watas ennast ümber, ja leikas ühhe winske peidla paksuse kuslapu ennesele sõariistaks ja ütles kofko pigistud mokladega: ota Peter! pead sedda nenda kawa ommas seljas tundma, kui ta wasto kestab, ja sinna minnole minno sõrmusse kätte annad — ja kui mind koolmeister selle eest peaks maiast wälja ajama. Ilm on lai, kus ennam sesuggust Genut ja Pe-

trit ees ei olle. Ota ennegi, sinna koerasöök!
Minna tahhan sulle anda.

Ja õige kui hul jooksis Josep täis wiחה
linna pole, et temma löötsutas. Siinna ulitsade
peal läks temma tassa ja peitis ka omma keppi
wammusse käisse sisse et rahwas ei piddand näg-
gema. Nenda tulli temma firrikuni, kust temma
tee tedda möda wiis. Kui temma möda piddi
minnema, näab ta firriko usse lahti ollewad,
ja altari ees meie Önnisteggia pilti kibowitsa
kroniga päikesse firedest wägga hiilgawad.

Temma jäi seisma, ja tulli temmale siin
meelde, mis koolmeister tänna hemmiko kolis
rätinud, kui palju Kristus siin Ma peal on kan-
natanud, ja ei nurrisenud juggugi, ei sanud ka
wihhaseks — ja minna peaks wihhane ollema
selle tühja sõrmusse pärrast, mis minna ehk mui-
dogi kätte saan. Siin tulli temmale temma
issa maenitsus ka meelde: karda Summalat ja
armasta liggimest! Nenda laddus temma wihha
keik süddamest ärra, lastis keppi ommast käis-
sest häbbiga mahha langeda, ja astus isse selle
möttega firriko: Tahhan siin pühha paiga peal
Summalalt andeks palluda omma efsitust ja
patto. Rikki warbul läks temma selle pühha
pildile liggemale ja watas ümberringi, kas led-
dagi ei peaks firrikus näggema.

Kui temma keddagi kirrikus ei näinud, lan-
ges ta põlveli altari ette mahha; tõstis ommad
ristipantud käed taeva pole üles, ja hakkas
palluma: „Oh, armas Summal, mis kurri pois
minna ollen, minna ollen sind ärra unnusta-
nud! Wata agga, se on ka pahhandus olnud,
Peter wõttis minno illusa sõrmusse ärra, mis
minna mälestusseks Marie käest sain; agga
anna mulle andeks, armas Summal! Wata,
Peter on mulle jo mitto korda kurja teinud, et
minna keif juttustada ei woi, ja Leno ka, sed-
da sinna. Anna mulle keif andeks, helde Sum-
mal, ja anna mulle ka üks südda, et minna
Lenot ja Petrit armastada woin, kui nemmad
ka weel halweminne minnoga tewad! Oh et
minna woiks üks hea pois olla, ja omma isja
õppetust meles piddada. — No minno südda
on ka kerge, minna tean et sinna minno palwet
olled kuulnud. Amen!“

Jossep toufis rahholisse süddamega omma
põlwepealt üles, ja polnud seal ennam wih-
hast middagi leida. Kui temma ennast nüüd
ümber pöris ja ärra miina tahtis, seijs üks
herra temma ees, kes keif olli kuulnud, mis
Jossep pallunud.

Tulle minnoga kasa, minno poeg, ütles se
herra Josepile, mul on sinnoga räkimist. Muud

middagi ei üttelnud temma, ja läks ees ulkest wälja, kohhe wasto kirrikut ühte illusa maia, ja Josef temma tagga.

Mis peaks temma minnuft tahtma? mõtles Josef, olli nenda tösfine, et tedda peab kartma; agga ka nenda helde ja lahke sannaga, et tedda armastama peab.

Se herra wiis Josepiti omma tuppä ja pani tedda toli peale istuma, ja küsfis tassase healega: Mis on sinno nimmi, armas laps? Josef! olli poisi kohtlänne wastus.

Ja kuis weel? Kes on sinno isä? Kas sinna olled linnast, mo laps, ehk maalt?

Ei, minna ollen Norau küllast, minno isä on rattasep! Kas teie ei tunne tedda armas härra? rahwas nimmetawad tedda kandlemängia Wrants, et temma wägga illufaste kandle peal mängida oskab. Agga muido on temma nimmi Wrants Haiden, ja mind kutsutakse sepärrast Josef Haiden!

Dige, armas laps, ütles se härra tassä naerataades. Tuttusta mulle ka, kuidä sinna nenda norelt seia Haimburgi olled sanud, et minna sinnuft õiget otsust saan?

Josep, kes selle tassase helde härra ees ühtegi karta ei teadnud, räkfis leik omma süddame peält ärra, mis mulse aasta lade päwast

tännini olli juhtunud. Kui pois keigega walmis olli ja wait jäi, siis fillitas se härra ühhe käega temma kähharid juulsiid ja ütles: Sinna olled üks armas pois. Agga ütle mulle miispärrast sinna kirriko läksiid?

Sa watage härra, se olli minno süddame kahhetsemisse ja häbbi pärrast, et minna Petrit pekka tahtsin; sepärrast tahtsin Summalat palluda, et temma minnole sedda andeks annaks.

Sa siis pallusiid sinna ka üht armastajat süddant nende wasto, kes sulle kurja on teinud? ütles se härra wägga helde ja armsa healega. Wata, hea pois, neile, kes Summalat nenda palluwad, neil on ka Summale armastus liggi.

Kui Josep ommad filmad sureks teggi, et se härra keik teadis, mis ta pallunud olli; siis naeratas se jälle heldeste ja ütles: Minna sei sin samba tagga ja kuulsin igga janna, mis sinna armsa Summalaga rälisiid, ja sinna ei prugi ennast sepärrast immestelleda, minno hea Josep. Siis Peter, ütled sinna, on, kes sinno sörmust wötnud?

Sa, Peter! Minna tundsin tedda kohhe temma wammusse käisegaugust ärra.

Siis tulle minno pois, minna tahhan sinno sörmust sulle jälle kätte sata, ja sul ei pea

ka nenda pahha luggu eddespidi koolmeistri jures ollema.

Jossep wahtis härra filmi  ige uskmatalt, temma melest olli se wägga imme; mis koolmeister ei woinud tehha, kuidas sedda üks woe-ras härra tehha tahhab? Agga siiski se härra olli wägga t ossine selle asja sees!

Jossep astus ulitsade peal härra kõrwal ot-se kui  nnes ja ei pannudki tähhele, et rah-was iggal pool sedda härrat aumoandmisega terretasid. Koolmeistri maias olli Leno se es-simenne, kes neile wasto tulli, kellel jo su lah-ti olli Jossepit s oidelda; agga nenda pea kui sedda härrat filmas, siis teggi ta ühhe põlwe nikkutamisse k nni mani; ja se wanna palle, mis ikka wihhane olli, mutis ennast r  msa naeratamisesele, mis läbbi ta ennast peast jal-lani heaks tahtis tehha.

Ah aulik  llem kolih arra, mis au meie maiale, et teie seie tullete; kuidas saab meie koolmeister ennast rõmustama, kui ta teid n  b!
o, — —

Wait, wait, armas Leno, wi mind ennegi koolmeistri jure ja sada ka Petrit lohhe seie, mul on temmaga paar janna räkida.

Olli kül Lenole raske kuulda, et Petrit tar-witadi, sest temma teadis ka, et ta kallis Peter

Josepi sõrmust olli ärra wõtnud. Agga pididi fanna kuulma, sest nenda suurt härrat polnud siin liggidal kui se, ja pealegi seisis ka Wrantki kool temma üllewaatmisse al. Seal temma ei tohtind nalja tehha, mingo asfi heasti ehk pahhaste.

Koolmeister kummardas omma üllemat, kui se tuppaa astus, au pakkumissoga, nihutas temmale kohhe toli isteks ja küsis, mis asfi härrat temma jure tulla lastnud?

Koliüllem küsis kohhe Josepi pärrast otsust, kas koolmeister temmaga rahhul; kas temmal ka andid mängimisse peale, ja illus heal laulda on ja muud sesuggusid küsimissi.

Müüd jooksis koolmeistri kitus kui kerjemessi uledest, Josepi pärrast, mahha. Josep läks juuksteni pallest punnaseks sesugguse kitusse ülle. Selle aea sees tuli ka Peter fisse ja ei julgend ommad filmad selle härra ees ülles tösta. Ka Leno olli tuppaa tulnud ja ennast ukse tahha peitnud, et tedda ei piddand nähtama.

Se on siis se Peter? küsis koliüllem, kui ta sedda pitka poisfi peast jalluni olli ärra watanud. Tulle seie, minno poeg — weel liggemale — nenda! Ütle minnule siis, kus sinna se pealelõuna ollid?

Peter olles kül hea melega walletand, agga walle jäi kaela rippuma, nenda lohhe, kuita selle koliüllema tössisse palgessse olli watanud, ja ütles: Minna ollin metsas.

Metsas? So? Kas sinna seal olled middagi leidnud, minno poeg, mis mitte sinno omma ep olnud, ja ennesele pärrisid? Nägi töt, Peter, sest walletaminne on pat, ja sinna ei pruugi mitte arwata, et walle warjule jääb. Sest armas Summal nääb ja kuleb keik, ja üks terve innimesse film näeb ka puhko, mis tössi ehk walle on.

Polle middagi leidnud! ütles Peter.

Polle? agga Josef ütleb, et temma ühhe kuld sörmusse punnase kiwiga ärra kautanud, ja minna arwan, et sinno käes se sörmus saab ollema, Peter.

Minna ei tea ühhestki sörmussfest!

Ärra walleta, Peter! Wata, sinno käes on se sörmus, sedda tean minna. Leidnud polle sa tedda mitte, waid warrastanud, ja se on weel pahhem. Anna tedda seie, Peter, heaga, siis saad weel armo; tunnista, et olled pahhaste teinud! Kas tahhad, Peter?

Ei tahha! Minna ei tea ühhestki sörmussfest! Laske mind wälja minna, härra. Agga olli

isse walge ja punnane näost, et iggaüks wois ärra tunda, kuida asfi seisib.

Ei sinna tahha siis mitte tunnistada, ütles koliüllem. No, koolmeister, käskige temmale, et ta ommad taskud ümber pörab. Kül siis förmus saab ette tullema!

Kui Peter sedda kulis, ehmatas temma ärra ja tahtis pöggeneda, agga koliüllem harris teda wammusse kaelussest linni.

Ei aitnud nüüd wastopanneminne ühtegi, Peter pididi taskud ümber pöörma, ja wata, förmus kukkus kollinal pörranda peale.

Kui üks tuul olli Josep temma järrel ja hüdis römustades: Se on minno süddame warra! Wadake, aus herra, seal on se punnane kiwvi!

Õige, minno armas pois, ütles koliüllem naeratades, ja siis jälle waljuste Petrile: Olled mul üks puhhas suggu, sinna!

Wata, peaksid õigusse järrel wangihonesse astuma, ja minna ei tahha mitte se mees olla, kes asja kelab. Hoia ennast ennegi walmis — kohtotener saab tullema ja sind ärra wima!

Oh, minno Önnisteggia, sedda häbbi! Kiristas Leno, ja wiskas ennast kollyüllema jalge ette mahha ja pallus üllestõstedud kättega armo. Oh, ärge tehke sedda häbbi meile, se Peter on ennegi kergemelelinne pois, ja ei pea

ennam temma ello sees sedda ette tullemal!
Oh Summal, oh Summal, hallastage.

Minna pallun ka teid temma eest, aus
härä, ütles Jusep. Nüüd on minno sörmus
mul jälle käes, ja Peter ei sa tedda ennam
wist minno käest ärra wõtma! Andke temmale
andeks — olleks se ka ehk temma emma pär-
vast, muido woiks temma ehk surma sada, kui
Petrit peaks wangi pantama.

Koliüllem wangutus pead. Agga kui Leno
nenda halledaste pallus ja Peter kui waene
pattune seal seisib, ja koolmeister ka head san-
nad temma eest andis; siis hallastati temma
peäle ja ööldi talle: Olgo siis, et Jusep, kel-
lele sinna ikka wainlanne ollid, ka sinno eest
pallub, peab sekord unustud ollema, agga
ennegi, et Jusep siin maias saab nenda petud,
kui õige ja kohhus on. Panne tähhele Leno!
Jusep peab ka sest aeast igga pühapääw löu-
na aeal minno jure tullemal, ja minno laua
pealt söma, ja saan minna middagi teie kaw-
walussest kuulda, siis teadke, et minna nalja
ei moista. — Peter, tulle seie, anna Jusepile
kät ja pallu temma käest andeks! ja et millalgi
sesuggust pahha asja sinnust minno kõrwo ei
pea tullemal, muido saaks sinnoga wägga pah-
haste minnema. Ja nüüd jäge keik Summalaga.

Kule Jofep, tullemal pühhapäwal tuled sinna kello kaksteistkümmend, ja nenda igga pühhapäaw — ni kaua kui sinna siin olled — minno jure.

Koolmeister satis koluüllemat wälja.

Veno nuttis, Peter seisis kui kiwi ühhes kohhas, ja Jofep römustas ennast.

Sest aeast hakkas Jofepile uus ello koolmeistri maias. Ei tohtind tedda wanna Veno ennem lüa egga söimata, nenda kui enne.

Nenda läksid paar aastad möda, kus Jofep wägga paljo süddame römoga öppida wois, ja olli teistest kolipoistest se keige wirgem õppimisse polest. Veno ja Peter wihtasid tedda kül sallaja, agga kartsid temmale ommeti kurja teha.

Ühhel Neljapäwal eht Nedil sõitis üks illus töld, kaks posthobbusst ees, Saimburi linna ulitsade möda, ja postimees lastis omma lustilist trarara kuulda, et keif rahwas ommad pead kokko pistsid ja küsfsid: — kui töld firriko jures seisma jäi, ja üks mees sealt seest wälja astus, kelle juuksjed laenetes öllani rippusid; kolmenurka kühbar kuld äärtega peas; punnane kuub seljas keif täis kuld ja hõbbe ehtid. Ka olli temmal möök wööl, kelle käsfiwang

hõbbedast kalli kinnwidega tikkitud, kuld nõri ja tutudega kõrwal rippumas -- kes se suur wäesaks ommeti peaks ollema, kes meie koliüllema jure woeraks tulnud; agga ei sanud tänna ei ka homme otsust, enne kui pühhapääw, siis läks asji keigile teadawaks.

Pühhapääw hommiko warra satis koliüllem Josepile teadust, et tänna kirrikus õige illusaste piddi laulma, ja temma pärrast teada saaks, miikspärrast. Josep mõtles, se on wist selle woera härra au pärrast; siis tahhan ka ennast waewata, ja omma asja nenda heasti tehha, kui woimalik. Et heal õige puhhas ja elle olleks, söi temma enne üht röigast tambitud pruni suhkruga ärra ja siis läks kui ikka, julgeste kirriko korilauljatte hulka. Tänna olli koolmeister temma puldi peale üht sololaulotükki pandnud *)

Josep rõmustas ennast selle ülle, sest karust temmal polnud suggugi, et ta teadis keif heasti õppinud ollewad, ja temma heal painus palju õppimisest, igga wiisi.

Kui nüüd Summala tenistusje wahhel kori-

*) Sololaulminne on: kui korilauljatte seast üks ainus laulab, ja teised wait on. Nenda ka mängiatte jures. Sololauljal olgo illus heal.

lauljad laulma hakkasid, watis Josef terraste omma nodilehhe peale ja kui lord temma kätte laulda tulli, tõstis temma omma healt nenda armsaste, nenda täielikkult, et se suur kirrik temma healest wasto kostis, ja kuuljatte süddamed römoga täitis. Ilma et temma kuskil pool olleks kinni jänud, laulis temma omma laulo otsani, kus siis jälle terve koor omma healtega siise langes; siis watas temma weel ümber, kus pool koliüllemat nähha saaks, et temma filmist luggeda woiks, kas ta temma laulmisega rahhul on. Temma näggi tedda se punnase kuega woera härra kõrwal istuwad.

Kui koliüllem Josepi pole ülles watas, siis nikutas ennegi naeratades peaga, kui olleks ta tahtnud öölda: olled heasti laulnud, pois, minna ollen sinnoga rahhul.

Agga se woeras herra ei waatnud mitte ülles; se panni Josepit mõttesse: kas temma peaks nüüd römus ehk kurb ollema. Olgo nenda kuida on, mõtles ta pärrast; lõunaaijal saan ommeti koliüllema jures teada, mis temma ütleb. Minna ollen kül waewaga püüdnuud tehha.

Kui lõuna ael Josef koliüllema tuppa astus, näggi temma mollemad härrad kõrwo istwad. Koliüllem naeris Josepile wasto, mis

läbbi Jofep kohhe röömsaks sai, ja andis mol-
 lema härrade kaele suud.

Olled omma asja heasti teinud, Jofep,
 ütles koliüllem sõbralikkult. Wata, minno sõb-
 ber fiin — se keiserlik-kapellmeister *), won
 Reitri herra Winist — moistab sedda ja on
 mulle öölnud.

Jofep ehmatas selle üle, et temma laul-
 mist Wini keiserlik-kapellmeister kiitnud, ja kum-
 mardas selle ette omma peaga nenda sügga-
 waste, et üks jalg, wärskelt wahhaga woietud
 pörranda peal, temma alt ärra libbistas, et ta
 ninna peale olleks kukkunud, kui mitte aegsaste
 laua nurgast ei olleks sanud kinni wötta.

Kapellmeister won Reiter naeris süddame-
 likkult ja ütles: No Jofep, ärra painota ennast
 nenda süggawaste, sinno laulminne on mulle
 kirrikus rõmo teinud. Kas sinna woid ka il-
 ma öppimatta üht laulotükki, kohhe nodilehhe
 pealt, ärra laulda?

Minna arwan kül, kui wägga raske ei ol-

*) Kapellmeister on, kes mängo- ja laulofori juh-
 hatab ja neid ka õppetab. Nenda on iggas rüggemendis
 ka meie Wennemaal, kus mängo kuulda, üks kapell-
 meister, kes soldatidele mängonodid kätte murretseb, ja
 allati õppimiste jures üllekulamas ja õiendamas on.

le, ütles Jofep kelle palle rõmo pärrast punna-
feks läinud, kui kapellmeistri kuub.

Tahhame siis wadata; Jofep! Tulle seie
klaweri jure. Laula mulle se kirriko laul Por-
porast, sest kuulsast lauloteggiaast ja nodiseadiaast.
Minna mängin klaweri peal kasa; agga panne
tähhele, ärra te ühtegi asjanda kånakid ja hoia
õieti takti, nenda kuida pabberi peal seisab. No —
üks, kaks, kolm, nelli — üks, kaks, kolm, nelli,
allusta nüüd Jofep!

Jofep laulis lehhe pealt, ehk temma omma
ello sees Porpora laulo tükkisid polle näinud,
ei jätnud ühte noti wälja ja läks taktis ed-
dasi, kurni omma tükkiga walmis olli, won
Reiteri härra sillitas poisi palget ja ütles: hea,
Jofep! Minna arwan, et ma find pruukida
woin. Sinno heal on hea, puhhas, elle selge
ja kõwma kül! Laula mulle weel se tük seal.

Widdi Jofep weel ükskord prowi teggema,
laulis agga nendasammuti kui essimenne kord.

Kapellmeister watas rahhomelega temma
peale ja ütles: Jofep, kas moistad ka trillerid
laulda?

Ei, herra, polle ial oppinud.

Rahjo sepärrast, tahhame agga katsuda! Al-
lusta — aa — aa — aa — aa — ruttem
Jofep — weel ruttem — nenda on õige! Wata

se lähhab jo kauniste! Sedda minna mötlesin!
 Nüüd weel üks kord — esfite pitka, siis ruttem
 ja järk järgult nenda rutto kui heal murda
 annab! Panne tähhele, Josef — aa — aa —
 aa — hea, mo pois! No, kui sul himmo on,
 woid minno pärrast minnoga Wini kasa tulla,
 saad seal Tehwanusse kirriko korilauljaks. Sul
 peab seal hea ollema, parrem kui siin; pead
 seal ka mängimist öppima. No, kas tahhad?

Josef seisib temma ees kui külma weega
 ülle ihho kallatud, läks walgeks näost, ja ei
 teadnud, mis temma römo pärrast wastama pid-
 di, kunni wimati jure healega ütles: Wini?
 kas töeste Wini?

Ja töeste! Wini! ütles koliüllem. Pead
 uskuma, naljakas pois! Minna annan sulle
 omma sanna, et won Reitri härra sinnoga töt
 on rätinud. Se on ka jo ikka sinno sowimin-
 ne olnud, arwan minna, sepärrast lafsin sul-
 le tänna warra öölda, et piddid ennast wal-
 mistama omma asja kirrikus heasti tehha,
 sest won Reitri härra woib poisse omma kori
 jure prufida. Se on mulle nüüd korda läi-
 nud, et find seal prufida woib, ja nüüd woid
 Wini kasa miina.

Josepile tulli wessi filmi, ja täis römo hak-
 kas jälle karjuma: Wini! Wini! andis molle-

mille härradele üksteise järrel käele suud, ja hak-
kas wimati rõmo pärrast möda tubba tantfima;
nenda, et wimati mollemad herrad omma lõhto
naero pärrast piddid kinni piddama.

Äkkiste jäi Josep seisma ja olli kurb. Ei
tea, kas ma tohhi! ütles temma.

Miks mitte? küsis kapellmeister.

Et minna ei tea, kas ka minno issa sellega
rahkul on, andis Josep wastuseks. Ärge pand-
ge pahhaks, kapellmeister härra, sest wadake,
minno issa peab jo enne „ja“ ütlemä, muido
minna ei woi teile hea süddamega mitte jär-
gi minna.

„Nuusta issa ning emma, et sinno käsfi
hästi käib“ ütles w. Reitri herra selle peale.
Se on minno mele järrel, pois, et sinna omma
issa ärra ei unusta. Minne siis enne koddu,
ja küsfi temma käest lubba. Kolm eht welli
päwa jään minna weel seie, ja kui sinna par-
ral aeal taggasi olled, siis tahhan sind kõhhe
ommas tõllas kasa wõtta. Kui laugem wälja
jääd, siis woid jalla käia. Sellepärrast minne.

Josep olli kõhhe walmis minnemas, agga
kõli üllem kelis tedda, et temma enne siin weel
lõunat piddi söma, ja lõuna järrel lubbas tem-
ma üht kirja kirjotada, mis Josep omma issale

pidi andma, ja käsks tedda siis hommiko war-
ra minna.

Kui nüüd Josepil kirri käes olli, tännas tem-
ma selle eest, ja rühkis omma koolmeistrile ka
omma juurt rõmo kolutama.

Koolmeistri toas wöttis temma kirja tas-
kust wälja, kerutas tedda õhhu sees kui lippo
eddasi ja taggasi, ja ütles sure rõmoga! —
Wini saan minnema, koolmeister! kas teie kulete?

Koolmeister küsis immetspannemisega, kui-
da se nenda rutto on tulnud, ja rõmustas en-
nast wägga, kui keif teada sai, ja sowis omma
kaswandikkule süddamest õne. Beno ja Peter
rõmustasid ennast ka, agga mitte temma õne
pärrast, waid sepärrast, et nad temmast nüüd
lootfid lahti sada. Peter hingas nüüd õige
rõõmsaste ja ütles teotamisse wiisil: Õne sulle
tee peale! Kül Wini's find kätte same!

Josep ei pannud sedda kõnnet suggugi täh-
hele, sest temma südda olli rõmust täidetud.
Keige se õ ei woinud temma rahholiste mag-
gada, ja koiduga olli temma ärkas.

Kui temma koolmeistrit sai Summalaga jät-
nud, hakkas ta lohhe Norau külla pole jook-
ma, kus temma keiki ommaksid terwisses ühhes
kous leidis. Need teggid sured filmad, kui Jo-
sepit löötsutades ja õhkawa palgedega tупpa

näggid astuvad. Jofep! hüüdsid keif. Mis sul on pois, lihsas issa jure. Egga Sinna kolist polle ommeti pöggenend?

Hoitko Summal! Kiffendas Jofep ja langes ühhele ja teisele ümber kaela ja andis suud.

Wini pean minna sama, issa ja emma, ja fiin on üks kirri. Minna ollen laulnud keiserlik-kuninglikko kapellmeistri won Keitri härra ees — möttelge sedda suurt auwo! — ja ollen korilauljaks Tehwanusse kirriko jure seadetud. Doe sedda kirja issa, muido mötled, et Jofep on peast rummalaks läinud.

Issa panni prillid ninna peale, ja lugges kirja järrelemötlemisega läbbi.

Keif on õige! ütles temma. Meie Jofepil on Winiis koht, nenda kuida temma isse ütles, Tehwanusse kirriko peal. Teeb mulle se pois rõmo! Tulle seie, minna tahhan sulle suud anda.

Rõmokissaga hakkas Jofep issa kaela ümber: kas minna siis woin miina Wini?

Se olleks jo pat, kui meie sind tahhaks taggasi hoida, ütles issa. Ja, ja, woid Summala nimmel miina. Tä ennegi truits keigis asjus ja kardda Summalat, kes sind tännini oma armoga läbbi saatnud.

Ka emma ja temma õdde sowisid temmale

Summala õnnistust ja rõmustasid ennast, et asfi nenda olli läinud.

Teisel päwal lahkumisse jures sai kül muidugi monni filmapisjar teigist mahha lastud, ja isja satis poisfi tükki maad eddasi, kus ta temma pihko paar hiilgawad hõbbe rubla ka-
sa andis.

Summal saatko find omma kaitsemisse al, ütles isja, litsus tedda omma süddame külge ja lastis tedda nüüd omma isjalikko õnnistamis-
sega ja monne maenitsusse sannadega ärra miina.

Josep nuttis halledaste ja pühkis wimati ommad filmad kuiwaks ja haikas minnema.

Teisel päwal istus Josep jo kapellmeister w. Reitri kõrwal tõllas ja sõitis Haimburgi linnast posthobbustega wälja, kuhho temma kolme aasta eest palja jalku olli tulnud.

Kui Josep Wini llinna liggidale sai, ja sedda suurt llinna ennese ees näggi, kus hone hone kõrwal, kui kõrged mäed lidetud, seisid ja koggoni otja ei tahtnud tulla, siis mõtles temma: siin on raske Mariet leida. *)

*) Wini linn on liggi 4 pennikoormat suur; 34 al-
lewid on temmal, ülleüldse 8690 ellomaia; 375,900 in-
nimest sees ellamas; 34 firrikut. 12 linnawärrawad n. n. e.

Siin ues kolis ärkas Jofepi laulo-ja mängo-
waim öiete ülles; temmal olli ka se keige par-
rem heal, teiste kolipoiste seast, laulda.

Kui temma ulitsade peal kais, ja siin ja seal
laulmist ehk mängimist maiades kulis, jäi tem-
ma seisma ja kulama. Temma hakkas siin nüüd
jälle isse laulusid wälja mötlemä ja wiisid no-
dideft jure kirjotama; ei mitte ennam ühhe hea-
lega, waid nelja healega, ka kahhe korri tarwis
wastastikko laulda — kahheksa healega. —

Ehk kül teised tedda se ülle wälja naersid,
ja koolmeisterki temmale ütles: öppi enne kah-
he healega wiisid teggema! ei lafnud temma
ennast se läbbi mitte effitada, waid koggus om-
mad koppikat kokko, mis teiste rikkamide koli-
poiste käest sanud, kui neile mönda öppetust
andnud, ja ostis ennesele üht ramatut, kust nodi-
seadmist öppida woib. (Generalbass) Temma
ei wütnud agga selle läbbi ühtegi ärra, mis
temmal muido tehha olli. Seal jures mängis
temma pea keige mängoriistade peal, agga isse-
ärranis wägga illusaste wioli peal. Mis tem-
ma laulis ehk mängis, selle ülle mötles temma
allati järrele, kust temma siis ennesele usi möt-
tid koggus.

Jofep olli jo kuusteistkümmend aastat wan-
na, kui temma ühhel hommikul üht kirjotud

nodilehte Kapellmeister w. Reitri härra kätte andis, ja pallus, et se temmale ütles, kuidas ta temma nodiseadmissiega rahhul olleks? Kapellmeister lugges need nodid ärra, rapputas pead, ja andis lehte ilma sanna räkimatta jälle Josefipi kätte. Josefip läks kurwa näoga ärra, et tö ülle ühtegi ei ööldud, mis temma süre hõlega teinud, ja mötles, et koolmeister tedda se-pärrast armastama saab, agga panni pärrast tähhele, et koolmeister tedda sest aeast ennam wihtas kui armastas.

Monned kergemelelissed kolipoisid sosistasiid ka Josefipi kõrwa, et koolmeister temma ülle kadedaks sanud, et Josefip ehk targemaks tedda ennast ei lähha; agga Josefip ei tahtnud sedda polestki uskuda, sest temma auustas omma koolmeistrit ja wiis temma jure ilka omma usi tükka nähha, mis temma wälja möttelnud olli; agga sai ka mitto kord issegi koolmeistri suust fanno kuulda, mis se enne se ette pommises: wägga kärme! ninnatarf! auahne! n. n. e. mis Josefipi süddamele kül wallo teggid; agga ta ei astnud ennast fiiski ekfitada sest, waid teggi agga omma süddame järrele tööd ilka eddasi.

Sel aeal kanti immemodi juuksid liinnades. Boera juuksedest tehti sured parrikad pähha; eid woieti kalli rohtude ja salwidega kofko ja

piddi allati kōhhendud sama. Sesuggust parri-
 kat kandis ka kapellmeister w. Reiter; ja tulli
 temma jure sellepärrast igga pääw üks juukse-
 karia, temma parrikat korda seadma. (Kolipoi-
 sid kandsid ennamiste ommad pitkad juuksed
 ühhes plettis, mis kui sabba tagga rippus, kui
 meie aeal weel monnes kōhhas tüdrukud kand-
 wad.) Sesamma juuksekarja, nimmega Keller,
 armastas Josef it wägga, ja ütles ühhel päwal
 sallamahti Josepile: wata ennese ette pois, ka-
 pellmeister ei olla sinnoga kōggoni rahhul. Hoia
 ennast! ja läks jälle ruttuste ärra, et kegi tedda
 ei piddand tähhele pannema. Ugga Josef mõt-
 les: mis woib mulle sündida? kui mo süddame
 teedminne puhhas on, siis ei prugi minna ked-
 dagi karta. Ei uskund paigast, et õnnetus
 õige liggi seisib.

Selsammal päwal kirjotas Josef omma
 tahwli laua peale jure hõlega üht illusat lau-
 lowisi, et koolmeistrile jälle näidata woiks; kas
 temma ehk sellega ommeti rahhul olleks. Ug-
 ga teised kolipoisid seggasid tedda keigipiddi, et
 temma omma töga ei piddand walmis sama.
 Üks neist isseärranis ärritas tedda wägga. Kui
 Josepil tahwli laud jo pea note täis olli, siis
 tulli se ja pühkis omma pitka juukse sabbaga
 temma nodid tahwli pealt mahha. Se sündis

mitto korda järrestikko, et Jofep temmale wi-
 mati ütles: kule Tomas! kui sinna omma tem-
 po mahha ei jätta, siis minna tassun sulle kätte,
 et sinna lahetsema saat. Tomas olli agga
 surem kui Jofep, ehk omma pitka juukse peale
 torre, et temma just juuksestega teise nodid kus-
 tutama hakkas, ja ei jätnud mitte mahha, waid,
 kui Jofepil parrajaste jälle tahwel täis kirjo-
 tud olli, siis tuli temma jälle, ja pühkis teise
 tööd omma sabbaga mahha. —

Mis teggi nüüd Jofep, kelle südda paijund
 olli? Temma wöttis ominast taskust kãrid wãl-
 ja, kargas Tomale järgi, wöttis teise kãega
 juukse sabbast kinni ja teise kãega kriuhkrãuh!
 sabba jureni kãridega mahha, ja wiskas tedda
 kui furnud ussi põrranda peale.

Ehmatas pois kül issegi ärra, kui ta näggi,
 mis temma äkkilinne meel teinud, ja üks heal
 seestpidi ütles temmale: sinna olled, Jofep, ül-
 lekohhut teinud. Jofep watas ka kohhe kart-
 likult kapellmeistri järrele, kes kiik näinud olli;
 kes parrajaste omma istme pealt ülles toufis
 ja Jofepi jure wihhase não ja kortsutud otsa-
 esisega astus. Pliks! plaks! Jofepi palgede
 peale olli esjimenne tõ ja siis waljo healega:
 kõlbamatta innimenne! filmapill maiast wãlja.
 Talla pealt kassi ennast siit wãlja, et sinna

omma jalga ial ennam selle lāwwe ūlle ei to. Waene Jofep olli kui piksest pōrrutud. Ta nuttis, ta pallus, agga ei aitud ūlski asfi, temma pididi selsammal tunnil ulitsa peale minnema; omma kimbukenne kaenlas, kus sees monned nodilehhed, paar sārki ja monned sukad ollid. Nuttes lāks temma ulitsatte peal ūlles ja alla, ja ei teadnud mitte kuhho minna; ei ūhtegi sōbra, ei ūhtegi tutwad. Ōhto olli liggi ja Jofep polnud lõunast sadil ūhtegi sōnud, sepārrast hakkas ka lõht omma õigust nõudma. Mis nüüd tehha? Koggoni ilma nõuta. Issa jure taggasi ei julgend temma minna, sest temma arwas ennast kui sure kurjateggia ollewad, et Reitri herra tedda nenda äkkiste maiast wälja ajanud.

Se olli hea, et just suwwe aeg olli. Jofep lāks liina wārrawast wälja, istus ūhhe murro tükki peale mahha, ja mōtles omma seisust järrele; agga temma moistis ennegi isseennast hukka, ja ütles: olleks minna issa maenitsust meles piddanud ja ifka õigust teinud, siis olleks minna weel monni aasta rahholiste w. Reitri maias ellada woinud, nüüd pean omma tenitud palka maitsuma, ja hakkas ueste nutma, kuni ta filmad ennam wet ei annud, ja temma omma murre peale, omma kimbuken-

ne pea al, maggama uinus. Temma ei ärkand enne ülles, kui jo päikesse kired filmi paistma hakkasid. Mis peab nüüd sama?

Mis muud, kui läks jälle linna taggasi ja kõndis ühhest ulitsast ülles teisest alla, watas igga innimesse filmi halleda melega; agga ükski ei küsind temma käest middagi, ei pannud ka teised tedda koggoni tähhele, se teggi temma süddant jälle nenda halledas, et temma keigist tundmatta olli, et temma ueste olleks nutma hakkanud, kui temma rahwast polleks häbbened; ka sissikond hakkas temma sees jo öiete ennast kortso weddama. Kerjata temma häbbenes, ja nenda kannatas parrem nälga. Öhto tulli jo külmi higgi waese Josepi otsa ette, ja temma olli jo nenda nörk, et temma ennast enam kanda ei suutnud.

Oh Summal, oh Summal, öhkas temma, olleks mul üks tüf leiba ollema, siis minna tahhaks rahhul olla; agga se nälg, se nälg saab mind ärra tapma. Sesuggusse öhkamissegaga läks temma ühhe paggari maiast möda, kus saiad akna peale wälja pantud ollid. Siin tulli temma peale se kiusatus, üht saia ärra wötta ja pöggenema hakkata. So olli temma käsfi wälja firrutud, kui äkkiste issa maenitsus meelde tulli: „Te öigust ja ärra karda keddagi“ —

Kas se on õige, mis minna praego tehha taht-
fin? ei, parrem tahhan nälga surra kui war-
rastada.

Josep läks paggari maiast emale ja istus
wäsimusse pärrast ühhe maiatreppi peale mah-
ha ja hakkas jälle halledaste nutma. Kui tem-
ma wimati ommad filmad ülles tõstis, siis
näggi temma ennese pea kohhal illewel sure
peegli klafidest kappi, kus tülled sees põllesid,
punnase sidisammeti padja peal kallid kuld asjo
kalli kiwwidega hiilgawad ja särrawad. Müüd
tõufis temmale äkkiste üks mötte süddamesse:
oot! miikspärrast pean minna nälga surrema;
mul on jo ka üks kuld sõrmus kalli kiwiga,
mis Marie mulle kinkis, sedda tahhan siin är-
ra müa.

Ta tõufis püsti, seadis ennast selle klaas
kappi ette, tõmmas omma sõrmust põuest wäl-
ja, ja tahtis sedda weel wimast korda wadata;
agga mis temma ennam watas sedda sõrmust,
sedda raskemaks läks temmale se sõrmusse mü-
minne. Siin tullid temma lapse põlwe aastad
temma meelde, ja mis pahhandust temmal jo
Petri läbbi sõrmusse pärrast olnud n. n. e.
Wimati wöttis ommeti raske süddamega nõuwo
tedda ärra müia. Kui temma omma kät ukse
lingi peale panni ja maia sisse tahtis miina

förmust müma, kulis temma ennese tagga üht healt hüüdwad: Josef!

Josef pöris ennast ümber ja ütles, ah Kelleri isсанд!

Mis sinna sin teed ja kuhho tahtsid sinna minna?

Josef räkis nüüd Kellerile omma hädda, et temma nälja pärrast förmust kullaseppale tahtnud ärra müa.

Mis immelinne pois sinna olled, ütles juuksefäria Josepile. Eks sinna suggugi wanna Kelleri peale ei möttelnud? Wata narri, leikab rahwal juukse sabbasid mahha ja lassib ennast ulitsa peale wiskada; jookseb seal näljas ümber ja ei teagi, et wanna Keller tedda wägga armastab. Kas tead ka, et minna eilsest päwast sind keigil pool tagga otšin, ja kegi ei teadnud jinnust ühtegi, kunni nüüd sind sin leian. No, hea keik! Müüd tulle minno korteri ja sö omma köht enne täis. Pärrast same nähha, mis tehha tulleb, sest nenda kaua kui wanna Kelleril tüf leiba maias on, ei pea sinna nälga näggema. Sutustusta mulle nüüd, kuidas sul eilsest päwast sadif läinud? Et sind Reitri herra ärra ajanud ja mißpärrast, sedda minna tean. Mötlesin jo ammugi ommas meles, et middagi juhtuma saab! Sest sinna olled üks tark pois!

Josep juttustas omma mödaläinud luggu Kellerile, mis ülle se wahhel naeris ja wahhel tedda jälle rummalaks poisiks nimmetas, et temma ei ostand ennast aidata.

No, polle wiggaki, ütles temma, wimaaks same nähha mis tehha woime! Esfite olled minno jures, seal on sul korter ja söök. Kus kolm sönuks sawad, seal leiab ka neljandamale mid-dagi. Minna ollen paljo sakste maiades tuttan, kül minna sulle kolilapsi juhhatan, sest minna tean, et sinna ostad. Ollen find isse Tehwanusse kirrikus laulma kuulnud.

Josep läks süddame rõmoga järrele, sest nüüd olli temma jo nälja eest warjatud ja leidis ka ennesele ühhe söbra, kes tedda armastas, ehk kül temmal monnest asjast pudo olli. Temma ellotubba olli üsna kattusse al, kus ehk seitse treppi ülles miina, sel polnud öiget ukse, astand egga ahjo sees. Suuwel saddas wihma laest läbbi, talwel lund praode läbbi sisse; siiski olli Josep süddamest rõõmsa, et temma nüüd päwad otja mängimist wois öppida. Keller laenas temmale paar rubla rahha, mis eest temma ennesele üht wanna ussitand klawwerid palgata wois, kelle pealt igga filmapill teled katkesid, siiski wois temma ees tunnide kaupa istuda ja mängida.

Üks jowiminne olli weel Jofepil, — üht koolmeistrit ennesele sada, kes tedda öieti olleks weel emale õppetanud. Sealsammas maias alumisse korra peal ellas se kulus laulomeister ja nodiseadja Porpora, Italiamaalt. Jofep rääkis omma himmo mitto korda Kellerile, et temma hea melega Porpora kolipoisiks tahhaks sada, agga Keller ei woinud temmale selle sees ka ühtegi nõuwa anda, ja ütles: lõ armas Jofep need kõrged mõtted ommast melest wälja. Porporal on wägga paljo suurt suggu õppi-attega teggemist, et temma sind weel omma koli wõttaks.

Jofep jäi kül rahhule, agga temma südda wallutas allati sees, kui ta näggi ni mitmed Porpora jure õppimisseks sisse ja wälja käiwad.

Ühhel päwal tulli Keller Jofepi kattusse alla ja ütles: kule Jofep, kui sul nüüd himmo olleks Porpora jure liggemale sada, siis woib se sündida, agga hea ei sa sul seal kül ollema!

Ei te ühtegi, wastas Jofep põllewa silmaga ja kargas omma flawweri eest püsti, kelle ees temma istus. Kui minna ennegi temma ümber woin olla, õppida saan minna siis ilka temmast middagi!

Sa, agga wata Jofep ja mõtle hästi järrele, ütles Keller. Se asfi on se: Porporal on

ikka üks pois olnud, kes temma tubba pühhib ja temma asjade tallitamisse pärrast linna jookseb; ja tänna on temma just omma wanna poisfi ärra ajanud, et se polle keik nenda korra pärrast tallitanud, ja sellepärrast on temmale nüüd üht uut poisfi tarwis. Kui sul nüüd himmo on sesugust tenistust ennesele wotta, siis woid sinna sedda kül minno läbbi sada, ehk sinna siis ka kōrwalt ikka wāhha māngimist temma kāest woid oppida. Agga minna ütlen sulle, ehk Porpera kül üks wägga kulus ja tark meister on, siiski on temma ka hāb-bematta ja äkkilinne, kui üks öige Staliamamees.

Ei te ühtegi, Kelleri Issand, ütles Josef. Temma woib mind söimata, temma woib mind lūa, kui minna agga temma jures middagi oppida woiks. Tehke agga sedda, et minna temma jure saan poisiks!

Agga Josef, mötle enne hästi järgi, ütles juukskaria. Sinna oskad nenda illusaste māngida ja tahhad nüüd korraga teniaks poisiks sada.

Ollen jo keik järrele möttelnud, ütles Josef. Minna lähhan omma issa oppetust möda: „Te öigust ja ärra karda keddagi.“ Siin tunnen minna selgeste, et minna sellega üllekohhut ei te, kui minna omma kunsti asja sees pūan eddasi sada. Sepärrast ei karda minna ka

Porpora söimamist; egga seddagi, kui minna temma käest ühhe selja täie pekso saaks.

Minna tahhan ka Porpora sanna kuulda, et temma mind saab armastama ja mitte vihkama. Tehke et minna temma jure poisiks saan, siis ollen minna üks õnnelik innimenne ilmas. Omma elloaeg saan minna teid se eest tännama.

Minna nään jo, et mul muud ülle ei jä kui sinno tahtmist teha, Josef, ütles Keller. Agga et sinna tagga järrel ei kahhetseks pois. Porpora on kül üks suur mängomeister, agga ka koera kombel jämme — kuida rahwas ütlemad — sepärrast hoia ennast!

Kül minna tahhan ennese ette wadata, ütles Josef sure karsitussega — minge ennegi temma jure.

Keller läks kermeste alla ja tulli ka kohhe jälle üles.

Pead sama Josef! hüdis Keller temmale wasto.

Pöksuwa süddamega läks Josef alla selle ukse jure, kuhho temma ammugi olli ihhaldanud; agga kül mitte õppi-waid teniapoisiks — agga mis sest wigga, möttes temma, kord Porpora jures ennegi, kül siis tagga järrel ehk leif saab tulles.

Üks pissokenne mehikenne — sidi hommi-
ko kuega, punnase palgega, walge pudertud
juukstega — astus Josepi ette, watas tedda
peast jalluni ärra, kes temma ees ennast al-
landlikkult painutas.

Kui wanna sinna olled?

Kuusteistklümmend aastat! wastas Josep.

Weel wägga pissokenne, korpo di bakko!
(harrinud fanna).

Kas moistad ridid ja kingad puhhastada?

Ja!

Hea! woid jada seia. Polle paljo tehha.
Hommiko rided ja sapad puhhastada, tubba kas-
sida, tolmu pühkida ja wärsket öhko aknast tup-
pa lasta — agga mitte minno kirjotus pulti
putuda! korpo di bakko, siis lähhab halwaste,
kui üks noot siin pudub! Peale lõuna woid
minna, kuhho tahhad. Kortter sul on?

Ja, siin maias!

Dige! Kellar on mulle sedda öölmud. Öhto
tulled küsima, kas middagi tehha on, ja tal-
wel kütad ahjo. Kas moistad?

Ja!

Hea. Sinno palk on 2 rubla h. kuus, ja
sööf. Agga kule, mitte minno note putuma,
muido minna ajan sind kus! — Panne tähhele!

Summalaga!

Sure römoga kargas Jofep wälja. Mitte üksi sellepärast, et temma selle kuulsa meistri jure olli sanud, waid ka, et temmal hea palk olli, et temma sest omma wölga Kellerile ja ka ürirahha ärra maksja wois. Temma olli nenda römus, et temma juulsekäria toas tantfis, naeris ja römo pärrast nuttis.

Teisel hommikul astus Jofep omma tennisusse. Esite läks se asfi sapawiksimisse ja ridepuhhastamisega kül halwaste, agga Keller aitas ja juhhatas tedda selle sees, et temma esimesesl päwal kohhe ommad tallitussed ja tööd korra pärrast tehha moistis.

Kui Jofep keigega walmis olli, rided ja sapad omma herrale puhtaks teinud, toad ärra kasfinud, wärsket öhko aknast sisse lasknud, tolmo keige asjade pealt ärra pühkinud, ja kögist kohwi soja ahjaauko walmis pandnud, istus temma mahha ja otas omma herra peale, mõteldes: toapoisi tö pollegi nenda raske. Kello kahheksa tõusis herra ülles, astus omma sidi hommiko lue sees maggamisse toast wälja ja olli Jofepi töga rahhul; jõi paar tassi kohwi, kedda temma wägga armastas ja astus klawweri ette mängima. Kello ühheksa tulli üks õppia Porpora jure ja Jofep kartis, et temma nüüd toast wälja peaks minnema. Agga ei, Porpora

käskis tedda rahholiste istuma jada, et ennegi aeg aealt kohwitasji omma perremehhel täita woiks, selle et neid täidetuid saggedaste tühjaks teggi.

Josupil olli suur teggeminne omma römo warjata, mis temma Porpora mängimisse õppetamisest tundis; sest Keller olli tedda keel- nud, ühtegi sest märkida lasta, et temma mängimist oskab, et muido se suur meister tedda tenistusfest ärra ajaks. Kui se essimenne kolilaps ärra läks, olli kohhe teine assemel, ja se kestis lõuneni nenda eddasi.

Nüüd woid sinna löki minna ja mulle süa tua lasta, agga laua jures panne tähhele, et sinna taldrifud illusaste wahhetad. Pärrast sööt ka isse, ja siis woid minna. Josep teggi keif, kuidas kästud, ja kui temma ka isse kõgis olli sõnud, läks temma omma üllemisse kambri ja kirjotas keif pabberi peale, mis temma tänna Porpora õppetusest kuulnud, ja sedda ep olnud mitte pissut, sest Porpora olli se keigekuulsam mängomeister, sel aeal, keiges mailmas.

Oh to andis Porpora monned kässud Josepile teise päwa peale, ja ütles: tänna minna find ennam ei tarwita, ja panne ka üks lukko, et kegi minno jure ei pea tulles; ja sedda ütled sinna ka kõginaesele, et ükski ei pea minno

jure lastud sama, sest minna tahhan omma suurt Operi tükki hakata seadma *).

Josep olleks kül hea melega nähha tahtnud sada, kuidas se tark meister sedda Operi tükki kirjotas, agga se olli woimata; siiski panni temma isjegi immeks, et temma sest kõrwalt kuulmisest nenda wägga paljo olli kasso jannud; sest temma õppis ka keige peale lõuna kunni poleni õni, et ikka täielikkumaks sada tahtis.

Üks asji olli Josepil weel raske jüddame peal. Se olli, üht wiolit ennesele sada.

Agga kust sedda wõtta? head wiolid ollid sel aeal wägga kallid. Pool ommast palgast maksis Josep omma wõllade eest ärra ja teine pool panni temma siiski wioli ostmisjeks paigale.

Ühhel peale lõune aeal sündis, et kegi temma treppi möda ülles kollas ja temma ukse peale kopputas. Sisse! ütles Josep, ja mõtles et se Keller pididi ollema. Agga se olli eksitus; sest kui temma ennast ümber pöris, näggi temma üht woerast ennese ees seiswad, kedda temma esimesesl filmapilgul mitte ei tunnud. Pärrast tuli temma meelde, et temma sedda

*) Oper on üks suur kunstlik laul, mis mängudega kokko seadetud.

härrat w. Neitri jures näinud; ka temma nim-
miki tulli Josefile meelde.

Se woeras jäi seisma jo ütles: Minna polle
wist mitte öieti tulnud, sest minna otsin Por-
pora toapoisfi tagga.

Öieti ollete kül tulnud härra, ütles Josef,
minna ollen Porpora toapois.

Mis sinna seal ütled waene pois! kas sul
nenda halwaste lähhab, et nüüd toapoisiks ol-
led ennast tingenu. Sest sinna olled jo Jo-
sep Haiden?

Ja, se minna ollen, härra, ja teie ollete härra
Holtzbauer, Operi Direktor *), ütles Josef.

Kas teil middagi tallitust minno härra ju-
res on?

Ei just mitte, Josef, wastas Holtzbauer.
Agga mul on siunoga räkimist, ja woid öige
paljo rahha tenida, kui sinna sannakuselik tah-
had olla.

Agga mis pean minna siis härra teile teg-
gema?

Kui woimalik on, teeks minna ka ilma pal-
gata, kui mul mitte himmo ei olleks üht wio-
lit ennesele osta. Waatke, härra, ehk minna

*) Direktor on üks üllewataja, pea sesamma mis
Kapellmeister.

kül toapois, ollen minna omma mängimist mitte mahha jätnud, waid oppin nüüd weel surema holega, kui Reitri herra jures. Pudub mul ennegi üks wiol, siis olleks keif minno sowerminne täidetud.

No kule Josef, wioli pärrast woime head nõu leida, kui sinna ennegi tarf pois tahhad olla. Minnul on üks illus wägga selge healega wiol, sedda tahhan sulle kohhe anda, kui sinna moistlik olled.

Üttelge siis kohhe, aus härra, mis minna teggema pean? Weest ja tullest tahhaks minna wioli pärrast läbbi minna.

Polle nenda pahha, Josef, ütles Holtzbauer.

Prugid ennegi wähha kirjotada — sedda sinna moistad ommeti, Josef? Minna arwan nodifid?

Arwan kül, ütles Josef, ja näitas käega ühhe sure nodikimbu peale, mis temma ossast isse teinud, ossast teistest nodidest kirjotanud. Wadage herra, seal ei olle mitte ühte noti, mis minna omma käega polleks kirjotonud.

Wägga hea, Josef, ütles Holtzbauer rahholiste. Agga watas isse kartlikult ümber ja hakkas tassase healega kõnnelema: — Sinna tead ommeti, et Porpora nüüd üht suurt Opera tükki seadab?

Tean kül, minno härri kirjotab temma kal-
lal igga öse, ausa härri!

Hea kül, Josep, siin woid sinna mulle head
tehha, kui sinua minnole selle Operi seest need
peatükid wälja kirjotad, sest pärrast minna saan
ommeti tedda; agga minna tahhaks nüüd hea
melega sedda nähha sada, mis selle mängotükki
sees on. Sedda sinna teed ommeti Josep?

Josep watas immestelles Holtzbaueri filmi,
rapputas peaga ja ei annud ühtegi wastust.

No, Josep, kas sinna ei tahha, ehk ei sa
mitte? küsis Holtzbauer. Kas Porpora nenda
kartilik on, et temma ommad nodid ka sinna
eest lukko tahha panneb? Ei teeks hegi ühtegi;
sest üht kappi woib ka lahti tehha.

Ei, ei, minno härri ei panne minno eest ühte-
gi lukko tagga; nodid seisawad keik lahtiselt laua
peal unnikus, agga waatke härri, mis teie siin
minno käest tahhate, sedda minna ei woi mitte
tehha.

Ja miks mitte, sinua narr pois?

Et minno härri mind keelnud on, omma
Nodide külge kät panna, ja minna mötlen, et
se parrem ei olle kui wargus, kui minna sedda
teeks, mis teie ausa härri minno käest tahhate.
Ei sellega minna ei tahha teggemist tehha, ja

Kui minna ka sedda wiolit selle eest saaks. Sätke mind härra selle asja polest rahho sisse!

Minna näen jo, et sinna üks narr olled, ja Keitri härra on heasti teinud, et temma find maiast ärra ajas, ütles Holtzbauer sure wihhaga. Mis sinna siis tahhad? Sinna pead teadma, et minna jo Porporaga ennast ollen ühendanud, et se Oper minuo omma peab ollema; agga sinno härra on nüüd üksford sesugune isfemeelne innimenne; et temma enne jedda wälja ei müi, kuni wiimne kriips walmis tehtud on. Temmale ei te se kahjo, rummal pois, kui meie temma tööd enne aego katte taggand watame, agga minnul ja sinnul on sest suur kasso. Wata, sinna pead lohhe se wiol sama, ja weel paar kuld tulkatid peale kauba, kui sinna tahhad moistlik olla.

Polleks paljo pudunud, siis olleks Josef löfso tulkunud, mis Holtzbauer temma ette seadis. Agga issa maenitsus tuli temmale älkiste meelde, ja seal kaddus wioli ja tulkatide himmo korraga ärra, ja ütles tõemelega: Ei woi sest ühtegi sündida, Holtzbaueri härra! Watage, minna tahhan üks tru pois olla ja jäda, ja omma härra selja tagga mitte petta, muido olleks minna üks kelm. Ei härra, andke omma wiol ja tulkatid ühhe teisele. Kui Josef nen-

da kõnneles, siis olli Holtzbauer kui rabbandus-
 fest ligutud; temma pallenäggo läks wiha pär-
 rast punnaseks, ja ninnaots, mis jo lomust pun-
 nane olli, läks taewa karwa sinniseks. Sinna
 häbbemätta pois! Kõssendas temma, ja loi rus-
 sikat wasto lauda — oot, sinna pead mulle
 ommeti teggema, mis minna tahhan, ehk minna
 juttustan Porporale, mis suggu sinna olled, et
 sinna sallaja temma tenistusse olled puggenud!
 Kas sinna mötled, et temma sind weel kauem
 tenistusses peab? Sõimu ja häbbiga sadab tem-
 ma sind omma tenistusfest — nenda kui Rei-
 iri härra — minnema, ja woid siis wadata,
 kust üllespiddamist saad. Kas sinna mötled, et
 minna naljatan sinnoga? Wõtta moistust enne-
 sele, sinna rummal pois! Minna ütlen sulle
 weel ükskord, se wiol peab sinno omma ollema
 ja weel kümme tukkatit; kui sinna minno taht-
 mist teed! Ei tahha sinna sedda, siis woid ulit-
 sa peale minna! Usku, et minna janna pean!
 Josep läks surnuwalgeks palges, kui temma
 need ähwardamissed kulis, ja mötles, et tedda
 Porpora kül omma tenistusfest ärra ajab, kui
 temma teada saab, et Josep mängida oskab.
 Silmawega pallus Josep Holtzbaueri käest hal-
 lastust; agga se ütles temmale ennegi: emb-

kumb, sinna wallitsed ennesele wioli ja tuffatid, ehk mars maiast wälja.

Sel waesel poisil olli nüüd kitsas luggu käes. Ka seisis se kiusatus wioli ja tuffatidega temma süddame ees; agga teiselt ka üks maenitseja heal, kes ütles: ärra müi omma perremeest wioli ja kümme tuffati eest ärra. Temma käis möda tubba ja woitles isseennesega, ja ommas süggawas mõttetes kiskus temma omma sõrmusse nöri otsast lahti, mis temma näppo wahhelt mahha kukkus. Sedda ülles wöttes, tullid temmale teik ennitsed kiusatussed meelde ja ka issa maenitus: „te õigust ja ärra kardada innimesfi“.

Ta se on õige! ütles temma, ja watas otse Holtzbaueri filmi — õigust tahhan minna tehha, ja ei ühtegi innimest karta, olleks se ka Holtzbaueri härra. Ja, ja, ausa härra, minge ennegi ärra! Josef tahhab ussutawaks poisiks, ja mitte wargaks, jada! Kui teie ka meister Porporale kirjotade minno pärrast, siis tahhan temmale ka öölda, mißpärrast teie temmale ollete kirjotanud, ja minna mötlen kalfipiddi selle ülle, et Porpora mind tenistussest ärra ajab. Minge härra, ja piddage omma wiol ja tuffatid. Minna tahhan ennesele üks puhhas süddameteedminne piddada, ja sedda ei pea ükski

minno käest ärra risuma. Summal hoidko teid herra, et teie teisi waesid poissa mitte sesugguse kuusatusse sisse jälle ei wea, kui mind.

Ei olleks paljo pudunud, siis olleks Jofep Holtsbaueri käest pekka sanud, sest temma söimas ja wandus, et hirmus olli kuulda. Agga ei aitnud ükski asfi, Jofep jäi kindlaks omma salmi jure: „De öigust, ja ärra kardda keddagi“ Biddi Holtsbauer häbbi ja teotusfega ärra minnema. Agga Jofepi südda olli rõmus ja ei kartnud ühtegi sest, kui ka temma herra olleks sedda teada sanud.

Weel selsammal päwal räkis Jofep omma söbra Kellerile sedda juhtunud asja Holtsbaueriga ülles, mis ülle se tedda kitis.

Sul on öigus, Jofep, ütles Keller. Wata Holtsbauer on kadde Porpora wasto, ja kes teab mis temma olleks teinud, kui sinna temmale Porpora nodid olleks wälja kirjotanud. On pahhad innimesesed need mängomehhed monnikord; sest se on jo ette tulnud, et nemmad Porpora nodisid on warrastanud, ja ommade sisse kirjotanud, et pärrast asfi nenda wälja näggi, kui olleks Porpora warras olnud, kui temma pärrast ommad nodid trükkida laskis—

agga olli ennegi pettetud. Sepärrast ei tahha ka Porpora üht toapoisfi ennesele, kes mängida oskab, ja minna ollen temmale sinno pärrast öölnud, et sinna mitte üht nodikriipso ei tunne. Se olleks kül pahha, kui Holtzbauer asja ilmfiks teeks. Porpora ei saaks siis sind kül mitte ühte tundi piddama, se peale olle kindel! Agga ehk ei julge Holtzbauer isse omma häbbi pärrast asja päwa kätte tua. Tulgo mis tulleb, Josef, wanna Keller ei jätta sind mitte mahha.

Kolm nädalat läksid möda, ja Josef ei tunnud ühtegi muutmist omma ello sees; siis arwas temma, nüüd on keik asfi Holtzbauerist unnustud.

Ühhel päwal läks Josef omma härra talituste peale wälja, ja ulitsa peal tulleb temmale üks tutaw näggo wasto, ja kui Josef tedda terrasemalt watab, tunneb temma kohhe ärra, et se temma ennine koliseltsimees, Peter, Haimburgist olli. Peter olli täiskaswand ja illusas riettes, kuld sõrmussed sõrmes; se wasto Josef weel kui laps temma kormal. Ehk kül Peter Josepile enne suurt süddame wallo olli teinud, ei mötlend Josef ennam selle peale, waid ommas süddame römüs hüdüs temma: Summal hoidko, kust sinna olled Wini sanud, kui üks noor krahw! Minna römustan ennast,

et find jälle nään! Ja kes olled siis sinna, sinna narr, et sinna minnoga sedda wisi rägid? ütles Peter, ja teggi, nago polleks temma Josefipit tunnudki.

Oho! kas minna ei olle Josef! ütles se. Te ommad filmad wähhä lahti, Peter, siis tunned kohhe, kes Korau Josef on, kedda sinna kül waewanud olled! Se ei te agga ühtegi — minna ollen sedda keik unmustand.

So, so, Josef olled sinna? Ja, nüüd minna tunnen find, ütles Peter molka wennitamisega. Kuida sinno käsfi käib?

O, minnul lähhab öige hästi Peter, minna ollen selle kuulsa Porpora pois, ja ei pudu mul ühtegi!

Peter tõmmas üht pillajat näggo ja ütles: So, nüüd olled öige kässojallaks sanud? Woi-sin kül möttelda! Sest nääd kui sandipois wälja, Josef!

Ja, minno rided on kül halwad, Peter, se on öige, agga mis sest, pean kogguma, et üht wiolit eunesele osta saaks! Mul on jo ülle 20 kuldeni kous, Peter! (üks kulden on ülle 60 kop. h).

Oho! kaskümmend kuldenit! hüdis Peter põllema filmadega. Sinna olled üks rikkas pois;

tahhaks ükskord sind watama minna. Kus sinna ellad, Josef?

Porporaga ühhes maias! Woid jo kasa tulla, siis tahhan sulle näidata. Keik peale lõunat on mul aega sinnoga jutto ajada. Agga ütle mulle ka Peter, kust se tulleb, et sinna nenda uhkete ehitud olled?

Sa, ühhe aasta eest langes minnule üks suur pärrandus kätte, siis polnud mul ka enam himmo Haimburgi jada, waid tulin seia Wini. Siin on üks lustilinne ello, kellel raha on. Agga nüüd tulle ja näita mulle omma ellomaia.

Peter ütles, kui temma Josefipi kattusse alla olli sanud, teotamisse wiisil: mis suggused asjad; mis akten se on, katkiste klafidega. Siin ei woi ja üks koerki sedda wälja piddada! Enne minne olleks minna furnud, kui minna siin ellaks.

Illus siin just ei olle, ütles Josef, agga innimenne harrineb wimati keigega ärra.

Selle peale ajasid weel öhtani jutto, kunninad lahkusid.

Mitmed päwad läksid sest juhtumisest möda, kus Josef koggoni toast wälja ei läinud, waid ilka hoolsaste oppis. Ühhel päwal sai temma omma härra käest peale lõuna peale öige paljo tallitusfi, ja läks kohhe pärrast lõuna söli wälja.

Häddaste paar maia eddasi ommast korterist ärra, tulleb Peter temma wasto, kes ennast wägga röömsaks seadis, et temma Josepit jälle nähha sai.

Tahtsin praego sinno jure tulla, ütles temma. Agga sinnul on wist paljo jooksmist?

Ja, Peter, keif se pealelounat kullub tänna minno jooksmisse peale, ja pean öieti rühkima, et öhtuks aegsaste walmis saan. Eks sinna woi hommen minno jure tulla, Peter?

Tahan wadata, kui woimalik on, ütles se. Agga minne peale — minna ei tahha sind wita, et sinna löka omma härra käest ei saaks.

Josep kargas omma tallituste peale ja Peter teggi, kui olleks temma teist ulitsat ennesele minnekis wallitsenud. Agga kui Josep temma filmist ärra kaddus, pöris temma ennast ümber ja läks otsekohhe Josepi üllemisse kambri.

Kui jo hämmaraks sai, tulli Josep koddu, ja ei aimand ühtegi kurja. Temma olli omma perremehhe tallitussed keif korra pärrast ärra tallitanud ja olli ka monni koppik siit ja sealt jookrahha sanud.

Kui temma nüüd sedda rahha omma ennitse rahha jure tahhab panna, ei leia temma sealt ennam ühtegi, kui agga tühja asfet. Egga se rahhakot ommeti ei woinud trubist alla kukkuda?

Temma otšis keif ahjotuhha läbbi, agga ikka ei ühtegi. Kõlm higgi tikkus poisil ehmatusest otša ette, ja hakkas keige ihho ülle wärrisema, kui hawaleht. Jesus! mind waest poisši on wist warrastud. Temma keraš keif ommad asjad wodiš ja kastis ümber; ükski nurgakenne toas ei jänud otšimatta, agga keif asjata.

Oh Summal! Summal! kes on nenda kurri woinud olla, minno waese poiši rahha ärra wötta? Minna ollen koggunud ja koggunud; ja nüüd pididi üks kelm sedda keif ärra wötma.

Kui temma nenda omma hädda al ohkas, kulis temma korraga Porpora healt alt, kes küssendas: Josep, tulle alla, sinna häbbematta kanalja! korpo di bakko, kus sinna olled; sinna koeranahk! mahha! ütlen minna sulle, ehk minna murran sinno jallad ja käed purruks.

Ühtlasse kulis ka Josep kopsimist jällade astmisest treppi möda ülles tullemad. Josep kargas wärristes ülles ja tahtis alla jooksta, agga Porpora kiskus jo enne sure wihhaga ukse lahti ja astus wihhapunnase palgega tuppä; temma hallid puderjuuksed ollid öllade peal keif šaššis; filmist langesid otše kui tullised wälgud Josegi peale, nenda et Josep omma ennese hädda tükkis ajas, selle ehmatuse pärrast, ärra unnustas. —

Sinna pahha pois, olled minno rahha ja nodid ärra warrastada lastnud. Üks kurri pois! miks sinna polle toaulse kinni pannud? sinna worstweddelik! küssendas iemma sure healega. Ülkiste jäi temma wait, kui temma filmad Josepi klawweri peale langefid.

Ärranetud! Sinna olled jo isse se pea kelm! sinna koer olled isse minno rahha ja nodid, minno terve Oper warrastanud! korpo di bakkol Koer, sinna pead surrema! Anna minno Oper seia, ehk minna sind tappan omma käega ärra.

Issand Jesus, Porpora härra, minna ollen jo hopis ilma süta! küssendas Josep, ja litsus ennast wiimse toanurka; sest temmale olli töeste surmakartus peale tulnud; temma härra näggi kui hul innimenne wälja. Kuulge ka mind, härra, mind ennast on ka paljaks warrastud, mind waest poisi! Oh Summal, oh Summal, ärge tapke mind ärra.

Porpora hakkas wähhä järrele mötlemä, kui temma omma poisi suurt ahhastust tähhele panni. Ünnetu! küssendas temma; kui sinna mitte isse ei warrastanud, siis pead sinna teadma, kes warrastas! Ütle mulle, kus minno Oper on! Siis annan minna sulle andeks ja ei piista sind mitte wangi.

Agga minna tean nendasamma wähhä, kui

teie, härra! ütles Jofep nuttes. Mind on isse warrastud, kust minna siis peaks teadma, kes seia on tulnud? Oh Jofus, Jofus, aita mind!

Korpo di bakko, sinna ei tea! küssendas Porpora ue wihhaga. Sinna moistad mängida; sinno käes on wötti; sinna pead ka teadma — ehk minna tappan sind!

Kui üks tiger kargas se wihhane mees selle poisi peale, ja olleks kül juhtuda woinud, et temma tedda ommas tullises wihhas olleks ärra kägistanud, kui mitte Jofep weel kätte wabhelt ei olleks peaseda sanud. Omma tubba ja asjad jättis keif senna paika ja kargas kui kaljo-kits treppist, igga sammuga kolm künart, alla, ja Porpora omma slawrokkis lendas tagga järrel.

Ärranetud! häbbematta kelm! jä seisma ja surre, kanalja! Agga Jofep ei jänud mitte seisma. Essite tahtis temma Kelleri jure pöggeneda, agga ei Porpora kaännus olli jo temmale nenda paljo aega ei annud, et ukse olleks sanud lahti tehha, siis kargas temma surma-hirmus treppiteft koggoni alla ulitsa peale. Siin jooksis temma nenda kawa, kinni temma hingamine kinni jäi, ja temma löötsutades ühhe kiwwi peale mahha istus. Temma pea kais ümber; temma mõtted ollid seggased; temma ihho wärrises weel sest surmakartusseft. Por-

porast polnud enam kuulda ei ka näha kuskil; ja aeg aealt hakkas Josef järrelemõtlemata, mis nüüd teha tulleb. Kõddu ei tohtind temma minna, ja Kellert temma maia liggi järrel wadata ei julgend temma ka, selle et Porpora tedda ehk koggematta olleks woinud kätte sada. Ja se mõtte Porpora peale, teggi temma ihho, kui külma wee kastmisest, wärrisema. Ei, enne minne tahhan paar ööd wälja peal maggada, ja aeal ehk saan ommeti omma sõbra Kellert näha.

Nüüd hakkas temma ka järrele mõtlemata, kes ommeti ilma peal se warras pididi ollema, kes just teadis, et ahjo trubis temma rahha seisnud? kes kespäwa aeal Porpora tupp saanud, se peab jo keige maia elluga tuttaw ollema.

Dot! ehk olli se Peter? tulli korraga Josepi meelde. Petrile ollen minna jo isse jutustanud, et pärrast löunat kegi koddus ei olle; weel tänna sai temma keigest sest teada. Agga mõtles jälle, kui Peter nenda sure pärrandusse sanud, mis temmal sest parist kuldenist siis nenda suur himmo pididi ollema? Se olleks ka wägga pahha, kui üks kohhe sedda, kellele temma praego omma süddant on ilmutanud, kui Judas ärra annaks. —

Agga siiski tulli se mõtte, Petri pärrast, jälle ueste Jofepi peale, et temma sest lahti ei woinud sada.

Se olleks ommeti hea, Petrit juttule seada, ütles temma. Agga kust tedda kätte sada?

Ommas karsitusjes tõusis Jofep ülles, ja hakkas ühhest ulitsast teisi kaima; ikka täis mõttid, et temma isse ei teaduud, kus ta olli. Ühhe korroga jäi temma ühhes kitsas ulitsas seisma ja kulama. Selle maia allumisest korra, kus Jofep seisis, kuulti naermist ja kassa, nenda et Jofep nende mitme healte läbbi ka Petri healt ärra tundis. Jofepi südda põksus rinnus. Toas olli tuld, agga aiken ommeti wähhä kõrge, et Jofep olleks ullatand läbbi wadata. Leidis agga ka kohhe abbi; seal liggidal olli üks suur kiwvi, sedda temma weretas afna alla, ja nüüd wois temma keik ärra nähha, mis toas tehti.

Peter istus kolme teiste seltsimeestega laua jures, ja iggal ühhel olli jodaw wiin ninna al. Laua peal olli üks pabberi pak, ja kui Jofep õige terraste selle peale watas, tundis temma omma peremehhe nodid ärra; sest se kirjotas nodid pea sõrme pittfused.

On ommeti Peter se kelmi! agga ota sinna pahha sell; ei se sulle heaks pea tulles. Kar-

gas kimwi pealt mahha, teggi ukse lahti ja set-
fis korraga toas.

Peter, kui temma tedda näggi, ehmatas,
et temma walgeks jäi, ja tahtis nodi — kim-
pu laua alla wiskada. Agga Josef olli kär-
mem ja ütles: oot Peter! Sinna kõlwato, polle
mitte üksi minno rahha, waid ka minno härra
Dperi warrastanud! Anna heaga seia sedda
pakk, minna tunnen tedda kül!

Jä rahhule, rummal tōuras, kiskendas Pe-
ter, ehk temma isse kül kahwatand olli. Min-
nul polle sinnoga ühtegi teggemist, ja olleks
sulle parrem, et sinna kohhe siit minnema hak-
kaks!

Hoidko mind Summal, ütles Josef kartus-
seta. Se rōmustab mind, et minna sind leid-
nud ollen! Anna heaga need warrastud asjad
seia, Peter, ehk wata, et politsei sinno pitka
sõrmede peale ei sa kloopima!

Peter wahhetas karmeste omma seltsimees-
tega filmapilgutamisssi, ja ühhe korraga kargas
temma toli pealt ülles; harris Josepist kinni;
ruddis tedda lühikesse woitlemisega järrel mah-
ha; toppis temmale omma ninnarätti suhhu,
es kiskendada ei saaks ja ütles: So nüüd po-
litsei seia, sinna rummal tont! Wata, nüüd ol-
led sinna minno melewalla al, ja minna tah-

han sind nenda tümmaks tehha, et sinna Summalat saat tännama, kui jälle lahti saat! Wõtke tedda mehhed! Waatke hästi temma järrele, ta on üks kardetaw pois; moistab ennam, kui temmal tarwis olleks. Wime tedda eddasi, et sama tedda waggaks tehha!

Need teised seltsimehhed ollid kohhe sanna-wötlikkud, ja wisid Josepit mitmest kitsast ulitsast läbbi, et se ennast nende wahhel mitte ligutada, ei ka kissendada sanud.

Ühhe piisokesse maia jures piddasid nemmad kinni; teggid ühhe pimmeda kambri ukse lahti, ja lükkasid Josepit senna sisse; pannid ukse taggast lukko ja läksid isse omma teed. Nüüd olli waene Josep wang, ja Summal üksi teadis, millal temma nende kurjateggiatte käest peäsema saaks.

Teisel hommikul ärkas Josep ommast oimussast ülles, ja hakkas aega möda temma ees keik selgeks minnema, mis temmale juhtunud olli; ja temma südda läks kurwaks, kui temma mötles, et temma nüüd koggoni Petri woimuse al olli, kes omma terve ello sees temmale head ei teinud, ja nüüd pealegi, kus temma kardab, et temma wargust politsei jures ilmsiks tehakse.

Josep sai nüüd ka arro, et Peter Winis muud ep olle, kui warras ja kelm. Oh Summal! mötles Josep, kui hea olli Petril Haimburgis omma emma ja koolmeistri jures, ja nüüd on temma kurja tee peal. Et Petri kiitleminne ühhest surest pärrandussest tühhi olli, tundis Josep nendasammoti ärra.

Peter astus tuppä, wiskas ühhe tükki leiba Josepi ette ja mötis omma sammusid toas ülles ja alla; wimati istus temma Josepi kõrwale ja ütles: Kule sinna, minna mötlen ommeti, et sinna sedda ärra tunned, et sinnul lotnst peafemisse peale ei olle, kui minna sinno peale ei hallasta?

Ja, ütles Josep, sedda minna nään, et minna wangis ollen, agga mis sest wigga? Lahti pead sinna mind laskma, Peter. Ehk mötled, et minno söbber Keller minno järrele ei sa kulama?

Woib kaua otsida, kinni temma find leiab, ütles Peter naerdes. Wata, üks ainus affen on sinno kambriil howi pole, ja sealt woid sinna ennaft löhki kissendada, ei kule find süiski tegi. Pärrast hakkas Peter Josepit melitama, et se ka temma seltsi peaks heitma; lubbas temmale selle ello sees häid päiwi ja kes teab, mis sugust römo keif.

Ei tahha mitte! ütles Jofep. Murjatunud sawad wimati ikka hukka ja nende teeraad wõt-
 tab Summal ärra kautada. Minna ei tahha
 muud finnuft, kui omma waewaga tenitud rah-
 ha, ja se Oper, mis finna minno härra käest
 warrastafid, taggafi. Ja siis tahhan ka leik
 unnuftada Peter; ka mitte find kohto kätte ärra
 anda, kui finna ennast seft kurjast teest, kus peal
 finna nüüd kaid, pöördä lubbad. Ütle mulle
 ommeti, Peter, kuidä finna fesuggufe tee peale
 olled juhtunud?

Mis juhtunud, kissendas Peter. Minno
 mele järrel polnud jo ammugi seal ellada, seft
 se kitsi koolmeister ei annud mulle nenda pal-
 jo rahha, kui minna tahtfin; sepärrast tullin
 minna seia Wini. —

Ja mis finna siis fiin teggit, Peter?

Siin? ma leidfin selle wahheaea sees paar
 söbra, kellega meie nüüd omma tööd tallitame.

Agga Peter, Jესusse nimmel, kes finna ei
 mötle selle peale, mis seft pärrast wälja tulleb?
 Mötle omma wanna emma peale, mis kurb-
 dust finna temmale jaaks teggema? Peter! ja
 omma armsat koolmeistrit woifid finna warras-
 tada, kes sinnole ja finno emmale nenda paljo
 head on teinud; kui find nüüd Summala käsfi
 nuhtlema hakkab? oi, oi, põra ennast ümber,

se on weel se keige parrem nou, mis sulle il-
mas woib antud sada!

Tühhi lorri! ütles Peter. Kas sinna möt-
led, et minna sinnust rummalast ennesele siin
middagi lasjen ette juttustada? Olle wait ja
kule mis minna sulle ütlen: Sinna ei sa siit
enne lahti, kui sinna meiega üht tööd ei hak-
ka teggema. —

Agga sedda minna ei te omma ello sees
mitte, ütles Jusep.

Hea kül! Siis woid siin istuda, ja ei sa
ialgi ennam sinnist taewast nähha! ütles Peter.
Sinna mötled kül, et meie sind lasseme jook-
ta, et sinna siis politseile woid keik wälja lor-
rida? ärra mötle sesuggust asja, Jusep.

Agga Peter, minna wannun sulle, et min-
na ühtegi politseile ei tahha ilmutada, kui sin-
na ennegi nodid — mis sinna ommeti pruvida
ei woi — mulle taggasi annad; ka minno räh-
ha jägo sinnole, Peter! olle ommeti moistlik.

Wait, wait, sest ei sa ühtegi, ütles Peter.
Sinna ei sa enne lahti, kui sinna meiega olled
kafas olnud; muido meie sind ei ussu lahti
lasta. Kui ka minna sind ussuks lahti lasta,
teised ommeti ei sa sedda järrele andma. Ei
aita ühtegi, pead meiega kasa teggema.

Minna ei te agga mitte, Peter! ütles Jo-

sep. Ei, ei, enneminne tahhan seia surra, kui omma kät woera warra külge pista! Ütle sedda omma seltsimeestele, Peter! ütle neile ka, et minna Summalat kardan, ja Summal minno peale ühtegi õnnetust ei lasse tulla!

Kas se on sinno wiimne sanna, et sinna kangekaelseks tahhad jada, Josef?

Se on ja minno wiimne sanna, ussu sedda, Peter!

No, siis saab sinnoga pahhaste minnema, ütles Peter, läks toast wälja ja pöris ukse lukku.

Waene Josef olli häddas. Igga hommiko todi temmale üks tüf leiba ja krusiga wet; ja aeg aealt tulli ennegi Peter tedda halwa tee peale ümber pöörma, agga Josef jäi hea jure kindlaste seisma.

Omna iggawusse sees tulli Josepile üks mõtto pea sisse: kas temma ei saaks siit pöggeneda. Peter olli temmale öölnud, et temma wangihone howi peal seisab. No, mõtles Josef, ollen kord howi peal, küllab seal ennast ikka kuhhugi peita woin, et wimati wärratist wälja saan; siis otsin omma sõbra Kelleri ülles, ja ollen peasnud.

Agga kuidas howi sada? Alken olli kaunis kõrge, ja nenda kitsas, et temma waewalt läbi peasis. Ühhel päwal pani temma ommeti

toli akna alla; sai waewalt pole kehaga akna peale, tõukas wäggise akna eest ärra, ja hoidis ennast weel wähhha kättega akna simfist kinni, ja lukkutas ennast nenda howi peale mahha. Kõrgelt mahha tulnud, olli temma tüf aega uimane maas ja Pea sees werrine auk; agga mis sest luggu, nüüd olli temma ommeti lahti. Maast ülles tõustes jooksis temma keil kõhhad howis läbbi, agga mitte ühtainust peidonurka kuskil pool leida; wärraw olli lukkus. Nüüd katjus temma üle müri sada, agga asjata; müür olli kõrge ja sille kui klaas.

Ei jänud temmale nüüd abbi üle, kui selle maia läbbi minna, kus temma wangis olli; läks siis pimmedas warwaste peal, ja kobbis kättega seino. Korraga läks üks üks lahti ja Josef kissendas sure healega, sest Peter seisis just temma ees.

Loas tõusis suur kärra, ja kolm ehk nelli meest ollid Josepi külles kui kottad, tedda kinni piddamas.

Aha, sinna tahtsid arra pöggeneda? ütles üks neist. Wata se on hea, et meie wärrawad allati kinni seisawad. Agga minna nään, selle asjale peab üks ots tehtud sama! Panne

tedda temma kambrisse, Peter ja tulle siis kohhe taggasi, mul on sinnoga räkimist.

Peter, kes ommast ehmatusest toibunud olli, wöttis Josepit sannaräkimatta kaelust pididi kinni, ja wiis tedda omma wanna wangihonesse. Siin watis temma wihhaste se kakkimurtud afna ja Josepi peale, ja läks jälle omma teed.

Josep näggi nüüd kül, et temma seisus mitte hea polnud, agga pallus ommas kartuses Jummalat, ja Jummal kinnitas tedda.

Kui jo ö peale öige pimmedaks olli läinud, tulli üks hirmus wihhase palgega mees, tullega Josepi tупpa; pistolid ollid temmal wöö sees, ja isse külma werrega.

Josep ehmatas, kui temma sedda meest näggi. Se panni omma tulle ahjo nurga peale ja ülles Josepile sundia healega: Panna omma lot pähha, ja tulle kasa!

Appa kui minna ei tahha minna; ütles Josep.

Süis saat keppilöidide läbbi sunnitus, ütles se innimenne. Ürra jorra ennam wasto! Nüüd sinna ei pease meist; asjale peab ots tehtud sama. Wata, muido woiks Judas omma mängo siin tehha; kui sind siit leitakse, siis saaks meie keik kurradi löki!

Sinna pead kasa meiega, ja pärrast woid

jooksta, kuhho tahhad! Kui sinna siis meid ülles annad, siis olled isse ka löksus. Te eddasi!

Minna ei lähha mitte! ütles Josef!

Woi nenda? Sinna ei lähhä mitte? ütles se innimenne külma werrega ja tõmbas ühhe pistoli wöö seest wälja, kelle külma otsa temma otse Josepi otsa ette panni, ja ütles: Kas sinna ei tahha mitte kasatulla? Wallitse nüüd pois, ehk kasatullemist, ehk, et sinna seia samma kui hul koer unnikusse mahha kukkud. Nüüd ütle?

Josep hakkas kartusse pärrast wärrisema, sest temma näggi ärra, et se mees temmaga mitte es naljata; ja polleks temma ellust ühtegi ennam holineud, kui ühhe kärese ellust. Sepärrast küsüs temma wimati; mis temma siis pididi teggema?

Panne tähhele, minna ütleri sullo, ütles se mees külma werrega — ilma et temma omma surmariista olleks Josepi otsa eest ärra wöt nud. — Sul ei olle muud ühtegi tehha, kui seddasamma, mis sinna jo tänna katsusid tehha; ja just sinno katsuminne on mind selle mõtte peale saatnud. Sinnul ei olle siis muud tehha, kui ühhest aknast läbbi puggeda; maia siisse astuda, ja seal siis uksest riwidest lahti tehha, et meie siisse woime sada. Warrastada sinna

ei prugi ühtegi, sest sinna ei ja ka sest ühtegi osfa, agga aitama pead sinna meid, ja seal ei aita ükski inimenne ilmas. Nüüd mötle rutto järgi, kas tahhad, woi mitte?

Ja minna tahhan! ütles Jofep; agga ommas süddames pallus temma Summalat ja mötles: kurjateggiattele ei prugi janna piddada. Ja, minna tahhan! ütles temma teist korda weel; agga wotta omma surmariist minno otfa eest ärra, et se koggematta lahti ei lähha.

Hea kül, ütles se mees, ja pistis omma pistoli jälle wöösse. Se on sinno ello peastnud, sinno ütleminne: „ja minna tahhan,“ muido olleksid sinna minno jalgude ees omma werre jees ujunud. Agga minna ütlen sulle, et sinna mitte kawwalussega ärra kargada ei katsu; muido lendab se kuul siit pistolist sinno Pea sisse; *Sest minna walwan* sinno ülle, et sinna minno filmist kuhhugi ei pea jäma: Wata, minna ei moista nalja.

Minna nään kül, ütles Jofep. Agga kas se on ka tössi, et minna pärrast jedda, kui minna teie tahtmist ollen teinud, woin lahti sada?

Ärra kardada! ütles se mees. Minna pean omma janna, ni hästi heas kui pahhas asjades. Agga nüüd mars eddasi!

Agga ota, pallus Jofep. Kas minna ei woiks siis ka teada, kuhho meie sel ösel läh-hame?

Woid kül teada sada, pois, ütles se mees, kes nüüd jo Jofepi wasto söbralikkumaks olli fanud. Wata, 5 wersta siit Winist on üks illus moisa ehk suwvemaia, mis Krahw Martinetsi pärralt, kus temma suwvel ellab. Seal ei olle muid keddagi, kui temma teendrid teises maias maggamas, ja temma ainus tüttar, kolmeteistkümmne ehk neljatetstkümmne aastane. Kui ka seal kassa tõuseb, siis olleme meie jo ammugi keigega walmis, enne kui need teendrid weel abbiks sawad.

Martinets? ütles Jofep, se nimmi on mulle immelik tuttaw. Minna olleks tedda wist jo kuskil kuulnud!

Woib olla, sest temma on üks rikkas härra, ja rikkaid tunneb keik mailm.

Martinets? Martinets? pommises Jofep ja höherus omma otša — ja mis on temma tütre nimmi?

Marie, üks wägga kenna tüdruk! Agga mis sul on Jofep? Sinna olled jo õige walge? Kas sinna ei olle terve?

Ja, en keik möda; minno Pea käis ümber, ütles Jofep, ja hoidis ennast wäggisi; sest tem-

ma olli wägga ehmatand, kui temma Marie nimelulis, ja ka teadis, et Marie ühhe krahwi tüttar on. Ka se nimmi Martinets olli temma hinge ees selge, mis temma Marie suust Haimburgis kuulnud.

Agga se mees temma kõrwal ei annud temmale pitka aega järrele möttelda, waid wöttis tedda öllast kui pihtide wahhele omma tuggewa käega, ja wiis tedda teiste jure, kus need jo keif walmis ootmas ollid.

Se on hea, Jofep, et sinna olled järrele andnud, jossistas Peter temma kõrwa sisse, muido olleks find Tomas armota mahha lastnud. Nüüd olle süddi, siis woid homme hommiko jo pri omma jalge peal olla.

Hea kül, Peter, wastas Jofep, kül minna teen, mis minna woin.

Enbli pois, ütles Tomas — se on ka sinno heaks. Ärra mötle ennegi teijite, muido olleks mul kahjo, sedda kuli pistolist sinno Peast läbbi lasta. Agga nüüd on minnel; ö on pimme ja tee pitk.

Selle kässo peale hakkas se pissokenne selts minnema. Jofep astus üht sammu Petri ja Toma wahhel, kes tedda öllast kiinni piddasid, eddasi; agga süddames mötles pois ilka: „Te õigust ja ärra kardada keddagi!“

Õ olli kotpimme, pakso pilwedega kattetud,

ja penikest wihma saddas kui wardast mahha, nenda et Josep koggoni läbbi märg olli.

Ühhe tunni aea järrel olli se wargafelts seal, kus nad risuda tahtsid. Restö polnud enam kaugel; keik olli waggane, ei ühheski toas tuld nähha.

Keik on hea, mötlesid kelmid, ühhegi film ei näe siin pimmedas, mis meie teme.

Agga walle! üks on; kes ei maga, üks on, kes ei tukku; se teeb kurjade nõud tühjaks, et sest ühtegi ei pea sama.

Selle ühhe peale ei möltelnud need wargad mitte, waid lootsid omma tuggewusse peale. —

Tomas, tuggew kui karro, ronnis Petri abiga ülles akna peale, ja kiskus sedda omma tuggewa käega keige ramiga wälja, ja töstis Josepit ühhe käega ka akna peale, kust se läbbi ronnima pididi.

Sinna näet, Josep, et siin ühtegi karta polle — agga hoiä ennast, et sinna kõrwale ei jookse, siis tunned kohhe sedda kuli ommas ihhus.

Ärra lorri, te eddasi, ütles Josep.

Tomas laskis tedda tassaste Ma peale mahha, kui ta aknast olli läbbi sanud, ja wal-

gustas teise käega Josepile teed ja teises käes hoidis pistolid wiinras.

Wata eespool, Josep! te filmad lahti — pahhemal pool on üks!

Josep jäi üht filmapilkko seisma. Toma parremas käes olli pistol wiinras ja pahhemas käes latern, mis nenda selgeste walgustas, et keif elle olli. Wärristus tulli temma peale, agga seestpidi hüdis üks heal „Te öigust ja ärra kardad keddagi.“ — Kui üks wälk kargas temma teisele pole ukse jure; pörrutas mis temma jõudis keigest wäest rusfikattega ukse peale, ja küssendas: margad! rööwolid! Tõuske ülles! Tõuske ülles!

Koer, surre! moiras sel filmapilgul Tomas akna pealt. Selsammal aeal käis ka pauk pistolist ja Josep kukkus kirkawa healega mahha.

Wäljas olli ka perre ommast nnnest ülles ärkand; püssi ja möegadega wälja tulnud. Se uts, kus Josep maas olli, tehti seestpoolt lahti; üks mees pool ridis astus wälja, ühhes käes möel, teises künal. Josep olli omma werre sees maas. Kui se mees temma peale watas, teggi Josep ommad filmad lahti, ja ütles tasfase healega: „rööwolid“ — naad on pöggenend — saatke neile järgi—ja langes ueste oimussesse.

Muttuste wöttis se mees, kes muud ep olnud, kui krahtw Martinets isse, Josepit omma

kätte peale ja kandis tedda tuppa ühhe sohwa *) peale, kus ta temma tütre hõlekandmissse alla jäi; künni se krahwi härra isse omma teendrile kasko sai annud, monned rööwlide tagga ajamisses wälja minna, ja üks pididi ratsa Wini tohtri järrele sõitma.

Kui keif korras olli, tulli krahwi härra jälle Josepi jure, kes kui suruud sohwa peal olli; agga krahwi moistlikko abbiga jälle ellusse tulli. Kui temma ommad filmad lahti lei, todi selsamal filmapilgnl üht kahwatand meest sisse. Josep küssendas: Peter: ja Peter jälle wasto: Summalalle tänno, et sinna weel ellus olled, Josep, müido olleks minna sinna surma pärrast süallune Summal ees olnud. O Josep anna mulle andeks, Sa Summal aitko mind, minna tahhaks ennast ümber pöördä.

Silmaweega langes Peter Josepi sohwa ette mahha, wöttis kättega temma jalge ümbert finni ja andis temma kaele suud. Josep naeris omma waenlassele röömsaste wasto, ja ütles: Keif olgo unnustud, Peter! Minna annan sulle keif andeks, kui sinna ennegi üks hea inimene tahhad jäda.

*) Sohwa on üks pitk pehme järg, kuhho ennast ka aoti wälja firrutada woib.

Kuulge, aus Krahwi härta, Peter on minuo
föbber, ärge tehke temmale ühtegi liga!

Kui temma need sannad sai öölnud, purts-
kas ueste temma hawast werd wälja, nenda et
temma kui furnud omma Peaga padja peale tag-
gasi langes.

Temma on furnud! ullus Peter, ja kiskus
omma juuksid Peast. Krahw Martinets otsis
kül abbi teha, agga näitis pea leigile, et as-
jata tahtis olla. Sest Josef ei ligutand en-
nam ei ühtegi liget, ja temma öhk ei tulnud
ennam suust wälja. Krahwi härta mötles jo
isegi, et se hea pois omma head tööd omma
elluga on maksnud, ja otis ennegi weel tohtrit
tullemast.

Josef ei olnud kül weel furnud, agga paljo
ei pudanud, siis olleks ka furnud.

Toma pistoli kuul olli temmale süggawaste
olla sisse läinud, ja olleks temma ennegi —
tohtri ütlemisse järgi — üks ainus tol emale
läinud, siis olleks suddamest läbbi jooksnud.
Paar nädalad olli temma pallawikkus maas,
ja ei teadnud ühtegi, mis temma ommast suust
välja ajas.

Ühhel hommikul, kui päike öiete elledaste omma kiredega tuppä paistis, ärkas Jofep kui unneft ülles. Selge filmaga watis temma ennese ümber. Ehk temma kül ennast weel nõrga tundis ollewad, ommeti arwas temma jo suremat hädä möda ollewad. Temma liggidal olliwad kaks innimest afna jures, kes tassa healega jutto ajasid. Sedda naisterahwast ei woinud Jofep selja taggast tunda, agga Petrit temma tundis kohhe ärra.

Peter! hüdis temma nõdra healega.

Kohhe kargas Peter afna jurest Jofepi ette ja ülles: Summalalle tänno, temma tunneb mind jälle! Jofep, armas Jofep, kuidä on sinu noga luggu?

Raunis hea, mötlen minna, ütles Jofep, ja tundis süddame rõmo, kui temma Petrit rõmo pärrast nutwad näggi.

Agga ütle mulle Peter, kus minna siis ollen, ja mis on minnoga sündinud? Minna ei woi isse koggoni selle peale tulla.

— Peter läks kõrwuni palges punnuseks.

Kas sinna ei tea siis, ütles temma tassa, et Tomas sind pistoliga laskis; kui sinna kärre tegid, kui — — —

Sa, ja, olle wait, ütles Jofep kartlikkult, ja pilgutäs Petrit sõrmega, ennese jure liggemale

tulla. Ärra ilmuta isseennast ärra, kes sinna olled, Peter! Mulle tulles nüüd keik jälle meelde! Keik on unnustud ja andeks antud — ja et sinna minno jures olled, ei voi sinna ennam se wanna Peter olla, muido olleks sinna mind jo ammogi mahha jätnud. Sinna olled minno hea seltsimees, ja ükski ei pea teadma, mis sinna enne ollid!

Oh sinna hea Josef, ütles Peter; wöttis temma käest kinni ja andis sellele suud, wata, minna ei tea mitte, kuidas minna nenda pim-mestud olla woisin, et minna sinno omma woisin ärra wotta ja mitmel wiisil sind waewata, ja sinna ei tahha weel minno pahha teggusid ilmutada. Agga sinna pead teadma, armas Josef, et minna jo isse keik ollen ülles tunnistanud; sest minna mötlesin üksinda sinno surma süallune ennast ollewad. Kui minna sind sinno werre sees maas näggin ollewad, siis ärkas minno surnud süddame teedminne ülles, ja minna tundsin esimest korda, mis pahha innimenne minna olin. Minna mötlesin kül, et krahwi härra mind kohhe wangi lasseks wia, agga minno õkwalinne tunnistus ja patto kah-hetseminne saatsid mulle krahwi härra armo.

Ta wata, armas Josef, kui minna öse sinno wodi jures sind walwasin, ja sind ommas

wallus wingerdamas näggin, siis pallusin minna allati Summalat, et temma minno pattud mulle andeks annaks; ja minna lubbasin Summala ees, temma armo läbbi ennast parrandada.

Agga se on wägga hea sinnust, Peter! ütles Josef täis rõmo. Wata Peter, se rõmustab mind ülli wägga, et minna pissut ollen piddand kannatama, et se läbbi sinno hingele on õnnistus tulnud! Tulle seia, minna annan sulle suud, ja tännan sind ka wägga, et sinna mind minno többe sees olled tallitanud. Wata se on keif nüüd heaks teinud, mis enne pahaste olli sündinud.

O armas Josef, et sinna nüüd jälle terweks olled sanud, ei olle minno tenistus, ütles Peter, kui temma Josepile olli suud andnud. Pissut ollen minna ka aitnud; agga se keigefurem holekandminne ou siin selle armsa aulise preili tö.

Sinna saat Josef üht tutwat palget näha, ja saat ennast rõmustama.

Minna arwan, aulik preili, et se Josepi terwisele ennam kahjoliik ei saaks ollema, kui temma teid nähha saab ja ärra tunneb!

Se wie ehk kueteistkümnne aastane preili astus akna jurest kerge sammodega Josepi sän-

gi ette; agga Josef teggi sured filmad, sest temma ei tunnud mitte sedda preilit.

Mäggi kül pea nenda wälja, kui se pissokenne preili Haimburgis; need juuksed, need filmad, agga wägga suur selle ennitse lapse wasto.

Se preili panni sedda tähhele, et Josef temma pärrast kahhe wahhel olli, ja pakkus naerataades temmale kät ja ütles: no Josef, kas sinna mind enam ei tunne, et nenda sured filmad teed?

Marie? Issand Jummal, kas teie se pissokenne Marie woite olla, ja nüüd ni suur. Josef kargas otse püsti ommas wodis römo pärrast. —

Wata Josef, minna tundsin find ni kohhe ärra, ka ilma selle sörmusseta, mis sinno jures olli, ja sinna mötled, et minna pididin ikka pissokesseks jäma.

Agga kas meie tohhime ka nenda julgeste siin räkida, ütles Josef kartliltult, kus on se uhke praua, teie emma?

O Josef, ütles Marie töemelega. Minno emma jäi pea pärrast sedda haigeks ja surri ärra. Sellepärrast ellab minno issa siin liinast wäljas! Ja minno issa ei prugi sinna karta; pealegi, et sinna meid olled kelmide käest peastuud. Olle römus, Josef, sedda ei un-

nusta minno issa ial ärra; nenda kui ka minna. Agga nüüd juttusta mulle, kuidas sul tänini on läinud, sest Petri käest ollen minna öiete wähhä sinnust teada sanud.

Josep juttustas nüüd omma immejuhtumissi keik ülles, mis üle se preili wahhel nuttis ja wahhel naeris. Ka sai se preili temma sowimissi teada, mis kül wähhä olli: üht head wiolit ja meistrit Porporat ennesele õppetajaks sada. Se peale tulli ka krahwi härra tohtriga temma jure; tännas Josepit temma hea eest, ja kitis tedda üllelia, nenda, et Josep öiete sest jo häbbenes. Tohtri härra ütles, et Josep jo ühhe näddala pärrast sängist woib wälja minna.

Ühhel päwal, kui Josep jo õige terve olli, nähti maias wägga paljo tallitawad. Peter olli allati naerus, ja krahwine Marie filmist paistis ka rööm wälja; ja krahwi härra küssis Josepi käest, kas temma nüüd tunneb ennast jo tuggewa ollewad wioli peal mängida; sest temmal olleks üks wiol Winist seia sadetud, mis wägga kidetakse. Se wiol olleks kingitusseks ärra tötteldud; agga temma, krahwi härra, tahhaks sedda riista enne ommeti ühhe tunda ja läbbi katsuda lasta.

Josep olli kohhe walmis mängima, sest tem-

ma tundis ennesel jõudo keige liikmette sees ollewad.

Lõuna aeal sõitis kaks tõlda ukse ette, ja woerad astusid seest wälja; agga Jospil polnud sellega teggemist, waid temma mõtles agga wioli peale, et jälle kaua aea järrel mängida saaks.

Pärrast sedda, kui woerad tulnud ollid, astus Marie Jospil jure ja ütles temmale, et wiol nüüd olleks kastist wälja woetud, ja temma woiks tedda katsuda. Jospil läks preili järrel ühte tuppä, kus se wiol laua peal olli. Jospil watas tül aega sedda riista, sest temma olli wägga penikeste tehtud, ja wibbo hiilgas hõbedast ja perlmutrist. Agga kui temma mängima hakkas, siis läks temma waim öieti rõmo pärrast ellama; sest sell wiolil olli ütlematta illus heal. Esite mängis temma üht laulo Porpora tükkidest, ja siis hakkas temma selle tükki peale isse ommast peast warriatsioonid tegema. *)

Temma mängis nenda süggawas mõttedes, et temma ei pannudki tähhele, et Marie woe-

*) Variatsioonid on kunstlikud kánakud ja wahhemängud ühhe laulo ehk mängotükki jures, mis agga ifka wiisiga ühte passib, kui üks teine wiisi mängib.

raste toa ukšed pärrani lahti teggi, et wimane heal neile kuulda olli, mis Josef omma pissokesse mängoriista pealt osataw käega wälja kutsus.

Kui temma nenda tüf aega olli mänginud, siis ütles üks heal kõrwalisšes kambriš „korpo di bakko“ pean ommeti sedda moselanti watama, se mängib heasti ja woib temmašt üks mees sada!

Josef ehmatas kohhe esimesse heale kuulmisše jures, otse kui metsellajas, kes püssipauko kuleb — ärra. Sa kui temma nüüd weel koggoni üht pissokest meest, punnase palge ja pudertud jnukstega läwwe peal seismas näggi, siis hakkas temma sure healega karjuma: oh Jesus, meister Porpora, nüüd temma mind waest poisši wist tappab ärra! Sa Porpora kisesendas ka ommalt poolt, kui temma Josepiti filmas: korpo di bakko, sinna kelm, kus on minno Oper? Nüüd saan minna sind kanaljat kätte! Hoidke tedda kinni, et temma minnul ärra ei jookse, se koer! Porpora tahtis Josepi peale kui üks kul kargada, agga krahwi härra piddas tedda taggasi ja ütles: kannatust, kannatust, meister Porpora. Se pois ei olle mitte se warras, waid se ainus innimenne ilmas, kes teile teie Oper jälle woib kätte jata, kui teie

temmale õige head fannad annate, ja sedda tete, mis minna teie käest nõuan.

Oper! taggasi andma! keif teggema! Korpo di bakko, räkige rutto, kus on minno oper? Minna teen keif, mis ilma peal tehha woib.

No siis, lubbage sedda Josefipit ommaks kolipoisiks wotta, siis on filmapilk teie Oper teie käes, ütles krahwi härra.

Teie ollete ja kuuluud, et Josefipil mängimisse waimo on, ja temmast woiks üks suur mees sada, kui se kuulsa Porpora tedda ennegi wasto wöttab.

Korpo di bakko, arwan kül issegi, sest ollen temma mängimist kuulnud, ütles se healitsetud meister. Moistab heasti wibbo tömmata!

No, kus on minno oper? wälja temmaga, ja siis — minno pärrast! Porpora tahhab find sureks mängiaiks tehha.

Josep watis ümber, ja ei teadnud ühtegi, kust operit kätte anda. Siis tulli krahwine Marie, wöttis temma käest kinni, ja wiis tedda ühhe laua jure, mis ridega kinni kattetud olli; töstis riet pealt ärra, ja näitas naeratades nodipakki peale.

Siin on, meister! ütles sure römoga Josep, ja kohhe wiiskas Porpora kui üks nool ennast omma nodide peale.

Imme olli sedda nähha, kuida se kulus meister omma nodide jures ennast wälja näitäs. Pea litjus temma neid omma süddame külge, pea andis temma selle pakkile suud; siis wöttis temma Josefipi ümber kaela kinni, pigistas sedda, nenda et sel hing tahtis wälja miinna.

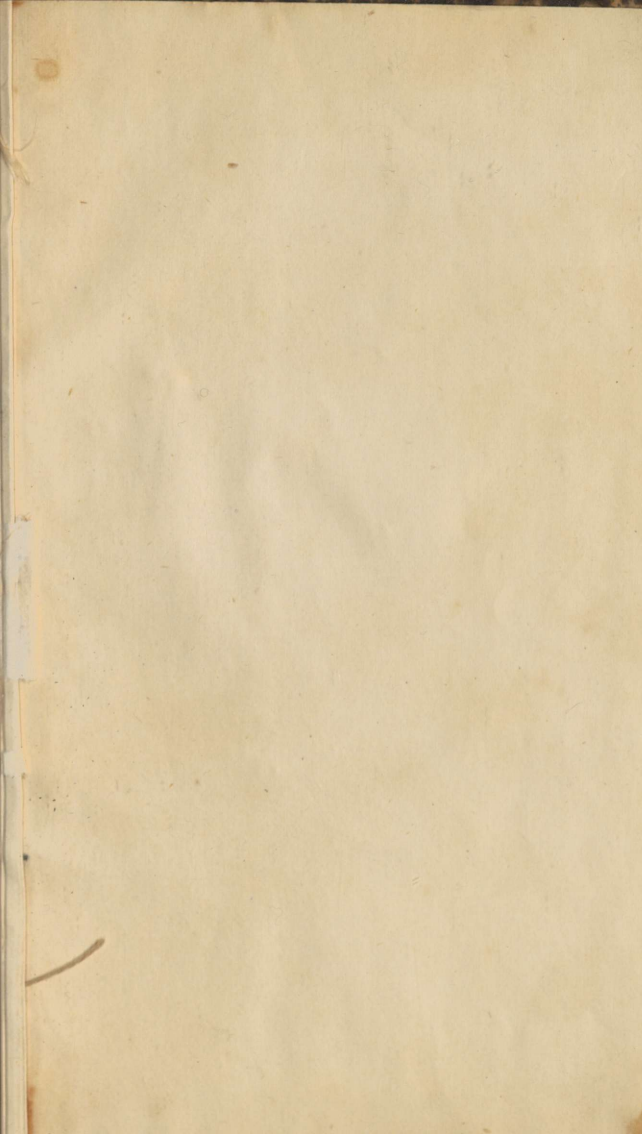
Keik on hea, keik on andeks antud ja ärra unustud. Sinna pead Porpora kolipois, ja kui minno poeg ollema; suur mosekant peab sinnust sama! Sinna ei olle mitte kelm, waid üks hea innimenne! Korpo di bakko, sinna olled üks ingel, nüüd on minno oper mul jälle käes!

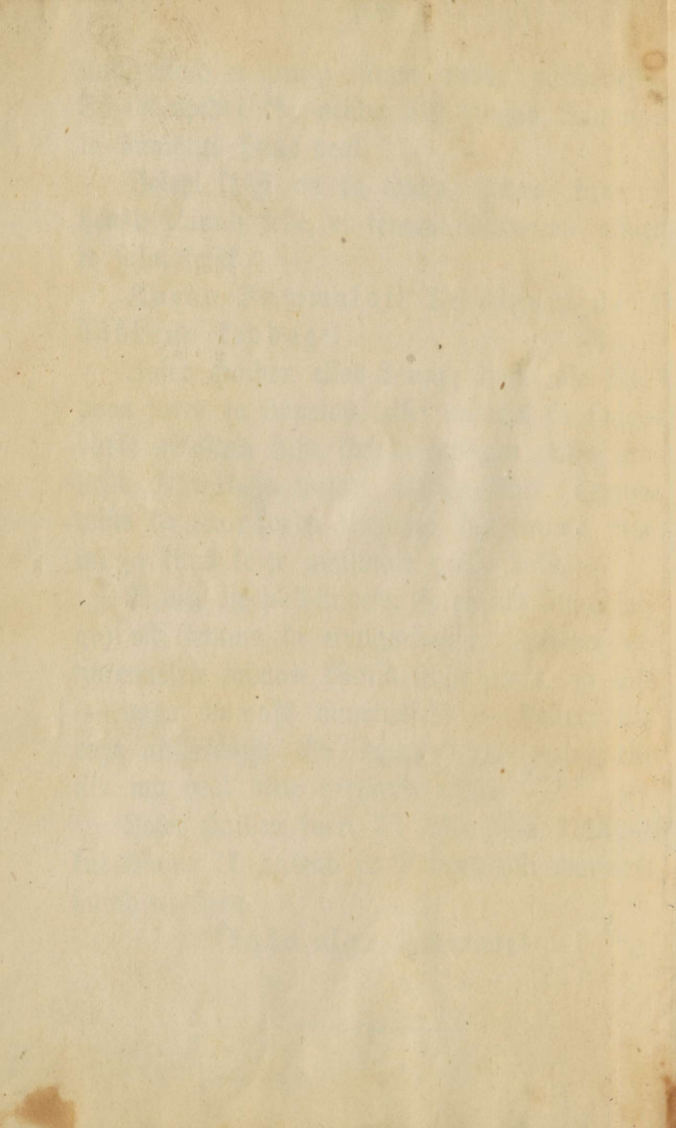
Römo-filmapišsarad jookšid Josefipil palgid möda mahha, et temma nüüd kuulda sai, et temma Porpora kolipoisiks sanud. Kui nüüd weel taggast toast rahwast ette tulli; esfite temma söbber Keller; siis temma issa Wrants; siis emma Liso; siis ödde Else, kes ennast keik temma ümber römoga pirasid; siis ei woinud Josef ennast ennam piddada, waid nuttis ja naeris ühte joont, kui olleks temma rummalaks läinud, sest temma olli läbbi ja läbbi römo täis. Weel sedda ennam, kui krahwine Marie temmale sedda kallist wiolit temma ommandus- seks linkis, ja krahwi härra temmale üht tähte andis, kus kirjotud olli: Et Peter ennast ümber pöörnud, saab temma metsawatamisse am-

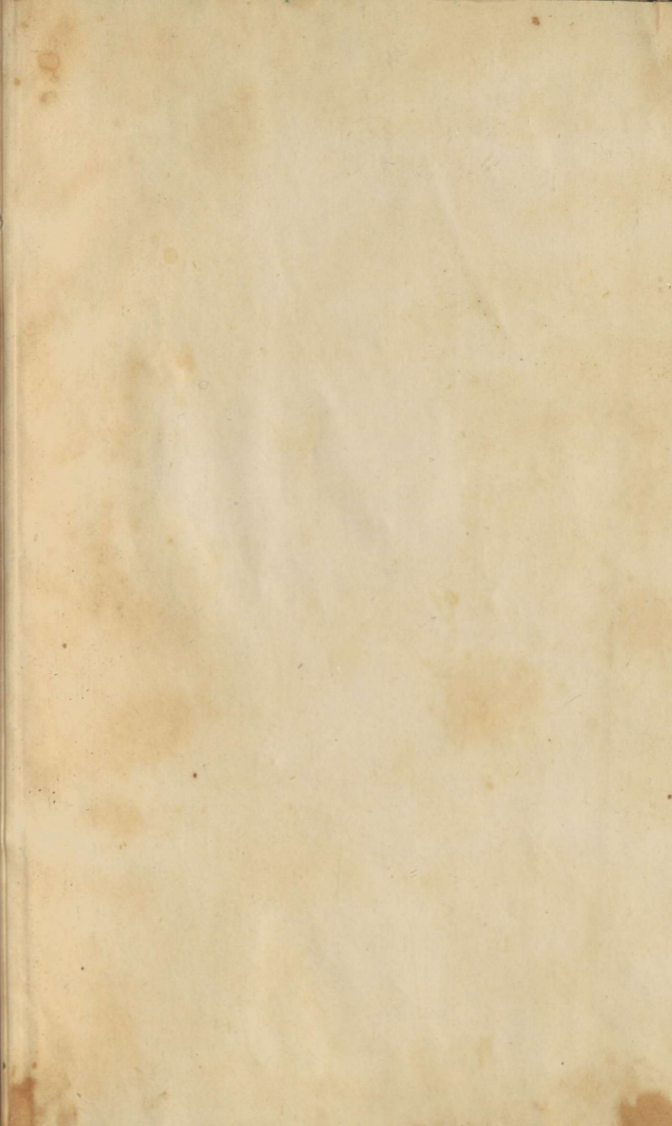
meti peale õppetud, ja woib, kui temma ikka truiks jääb, isse pärrast metsawallitsejaks sada. Nüüd olli se rööm keigelt paolt wägga suur; ja woib ilmas nenda õnnelikko feltsi otsida, kui se lord se olli; nad ollid keif kui taewas.

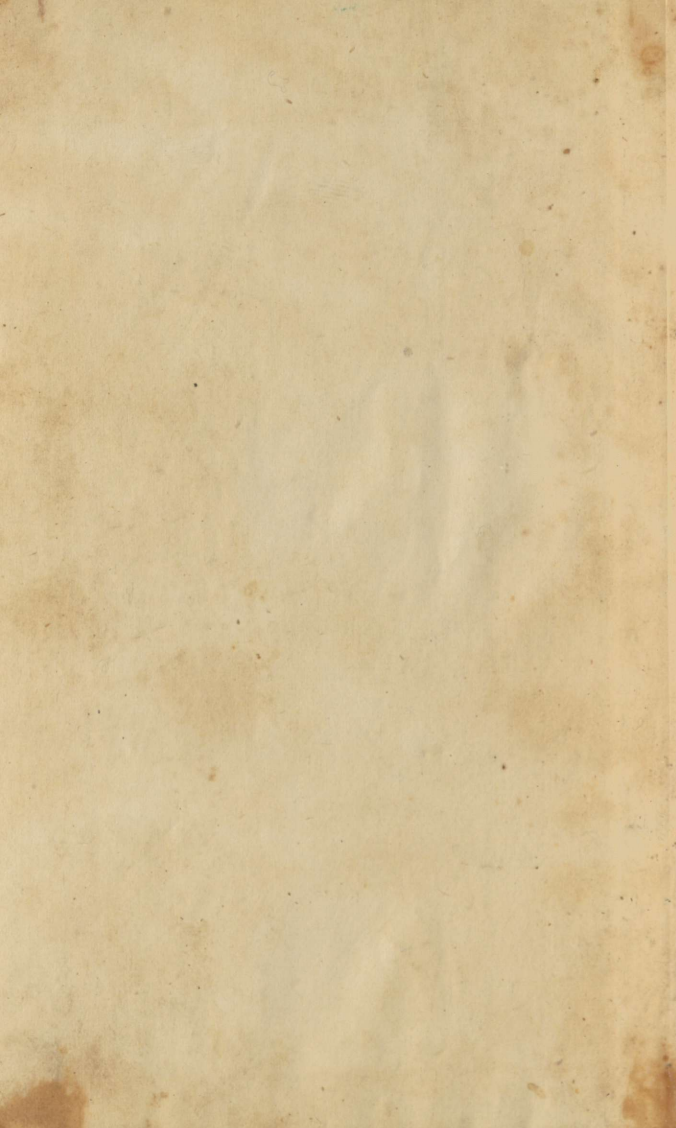
Pärrast, kui sest esimesest ligutamisest taltšamaš jäi, siis hakkati juttustama — isse-ärnanis juttustas Keller, kuidas Josep Holtsbaueri wasto seisnud, et se neid note mitte ei sanud. Peter teggi ommalt poolt ka, mis temma teadis, Josepi õigust walge ette tua. Nenda toušis armastus Josepi wasto keigilt poolt weel suremaks — nimmelt Porpora jures. Korpo di bakko, ütles se, andis Josepile suud ja ütles: Sinna pead Porporat tundma õppima; nüüd tunneb ka Porpora sind! Sinnust peab suur mees sama, ehk Porporast üks narr! Korpo di bakko, mis hea pois!

Mitme päwas jäid need õnnelikud innimesesed krahwi maia ühte kokko, ja olli neil keigest kül, et nemmad ikka röömsad woisid olla. Wimati läksid Josep, Porpora ja Keller Wini, ja Josepi wannemad jälle Korau külle — rikkalikko kingitustega krahwi käest — taggasi. Lahkumisse jures ütles wanna issa Wrants omma poiale kõrwa sisse: Wata poeg, se on hea, et sinna olled Summalat kartnud ja õigust tei-

~~38.85~~ ^{ms.} 61

66.—

A

A

70028

219 106 i